

primorski

dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 599
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723

ČEDAD
Stretta De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Primorski DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostili. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 900 lir - Leto XLIV. št. 106 (13.044)

Trst, petek, 13. maja 1988

Shultz in Ševardnadze zaključila krog ženevskih razgovorov

Priprave na moskovski vrh Delni sporazum v Ženevi

SZ in ZDA podpisale dva dokumenta namenjena ameriškemu senatu,
ki še ni ratificiral washingtonskega sporazuma INF o odpravi evroraket

ŽENEVA — Moskovski vrh med Reaganom in Gorbačovom že trka na vrata, v Ženevi pa sta se morala zunanja ministra Shultz in Ševardnadze krepko potruditi, da sta podpisala dva dokumenta, ki naj bi predstavljala osnovo skorajšnjega mednarodnega srečanja.

Velike preglednice jima je delal sporazum INF, ki sta ga Reagan in Gorbačov sicer že podpisala v Washingtonu, ameriški senat pa ga zaenkrat še ni ratificiral. Moskovski vrh je torej ograjala senca le delno veljavnega sporazuma. Mnoge je že spominjal na sporazum SALT 2, ki ni nikoli stopil v veljavo prav zaradi odpora ameriškega senata. Na poti do boljših mednarodnih odnosov med SZ in ZDA bi lahko težave z ratifikacijo sporazuma INF povzročile nemaliko neprijetnih posledic, zato sta Shultz in Ševardnadze raje delno opustila razpravo o ostalih točkah bodočega moskovskega vrha in se popolnoma posvetila že podpisanimu sporazumu.

Sad njunih pogajanj sta dva dokumenta namenjena ameriškemu senatu. V prvem je govor o preverjanju rednega izvajanja direktiv sporazuma INF, drugega pa sestavljajo

pretežno diplomatski zapiski o orožju bodočnosti. Dokumenta sta pomembna predvsem zaradi tega, ker se bo moral ameriški senat v izredno kratkem času ponovno posvetiti razpravi o ratifikaciji sporazuma o odpravi evroraket. V zadnjih mesecih je razprava o tem kočljivem vprašanju popolnoma zamrla, uradni zagovor zaradi zastojev pri ratifikaciji pa so bile predsedniške volitve, oziroma boj med demokrati in republikanci za Belo hišo in obenem tudi za večino v senatu in predstavnem domu.

V Ženevi je vsekakor prevladala parola »optimizem in napredovanje za vsako ceno«. Tako Shultz kot Ševardnadze sta namreč vztrajala, da bo njuno ženevsko srečanje primer- no tlakovalo Reaganovo pot do Moskve. »Časa na razpolo- go je še dovolj,« je izjavil Ševardnadze, ki je tudi priznal, da so težave nastale po podpisu washingtonskega sporazu- ma precej ohromile priprave na moskovski vrh. Kljub vid- nim diplomatskim napredkom bo Reaganov obisk v Moskvi ostal v mejah prijateljskega obiska, pogajanja za bodoče sporazume o umiku tudi drugih vrst jedrskega orožja pa se bodo najbrž nadaljevala po majskega vrhu. Do datuma mos- kovskega »summita« pa bi lahko izpopolnili sporazum o skupnih jedrskih testiranjih, ki bi ga lahko podpisala Rea- gan in Gorbačov.

Tudi brez slavnostnih podpisov pa se bosta morala voditelja obeh veseliti posvetitvi vprašanju razorožitve in poglo- biti delno zanemarjene točke regionalnih kriz. Afganistan, zalivska vojna, Bližnji vzhod, Namibija in Srednja Amerika so le nekatera izmed mednarodnih političnih vozlov, ki jih bosta skušala razvozlati Reagan in Gorbačov, ko bo ameriš- ki predsednik obiskal Sovjetsko zvezo.

V Franciji imenovali nove ministre

Rocardova vlada nosi Mitterrandov pečat

Socialistom PSU namenjena večina ministrskih
foteljev, popolnoma zanemarjene ostale stranke

PARIZ — Francija ima tudi novo vlado. Sinoči so sporočili imena ministrov, ki bodo sestavljali Rocardovo valdo, in tako se je v povolilnem vz- dušju odprlo novo poglavje socialistič- nega vodstva države.

Premier Michel Rocard je sicer za- dovoljil marsikaterega predstavnika francoske sredine, ki si je nadejal, da bo predsednik Mitterrand upošteval vsaj nekatere zahteve poraženih poli- tičnih sogovornikov, sestava nove vla- de pa je zgovoren pokazatelj trdne predsednikove volje, da ohrani vod- stvo države v socialističnih rokah.

Novi minister za zunanje zadeve bo Mitterrandov svetovalec Roland Du- mas, notranji minister bo Pierre Joxe, za obrambo bo odgovoren predstavnik strankarske levice Jean-Pierre Chevènement, Pierre Bergogoy, ki se je iz- kazal predvsem med volilno kampa- njo, pa bo vodil ministrstvo za gospo- darstvo. Posebne pozornosti je bilo de- ležno državno ministrstvo za šolstvo, raziskave in sport, ki sta ga Mit- terrand in Rocard poverila Lionelu Jospi- nu, dosedanjemu tajniku francoske so- cialistične stranke PSU. V Rocardovi vladi so štiri državna ministrstva, Jos- pin pa bo tako postal namestnik pre- miera.

Poleg šestnajstih socialistov bosta v vladi tudi dva radikalca - stranka je že sodelovala s socialisti v prejšnji vladi - in dva predstavnika sredine, ki sta vsekakor dve obrobni osebnosti. Poleg njih bo v Rocardovi vladi še šest oseb- nosti, ki niso navezane na strankarsko dejavnost.

Na sliki (Telefoto AP): premier Roc- arde pred Elizejsko palačo

Pojav antisemitizma: glavni rimski rabin obtožuje Vatikan

NA 2. STRANI

Za okrepitev konkurenčnosti tržaškega pristanišča

RIM — Senat je sinoči, tik pred za- padlostjo, odobril dekret, ki med dru- gim ureja nekatere upravne zadeve italijanskih pristanišč ter za petdeset odstotkov povišuje pristojbine za izkr- canje in vkrcanje blaga. Pri tem pa velja poudariti, da na pobudo poslan- cev Colonija (KD), Bordona (KPI) in Brede (PSI) te podražitve ne veljajo za tržaško pristanišče, glede na njegovo mednarodno vlogo. To bo vsekakor povečalo konkurenčnost tržaške luke, za katero napoveduje vlada nove uk- repe, saj dekret izrecno navaja privile- gije, ki pripadajo Trstu po mirovni po- godbi iz leta 1947. Na mednarodno vlogo tržaške luke je opozoril socialis- tični senator Arduino Agnelli, medtem ko je komunistični senator Spetič pou- daril predvsem nujnost, da se z nagli- mi ukrepi premosti zamuda pri ureja- nju mednarodnih železniških in ces- tnih povezav ter pravilno ovrednoti industrijske proste cone, ki delujejo v pristanišču, predvsem v svrhu medna- rodnega sodelovanja. Poročevalec o dekretu je bil demokristjanski senator iz Čedada Micolini. (dk)

Morda odobritev še pred junijskimi volitvami

Zakon o obmejnih območjih bodo odobrili že v komisiji

DUŠAN KALC

RIM — Se bo dosedanje polževo drsenje postopka za uzakonitev norm za razvoj gospodarskih dejavnosti in mednarodnega sodelovanja v Furlaniji-Juljski krajini, vendarle spremenil v konjski dir? Če naj se dobri nameni strank, pritiski deželnih parlamentarcev in De Mitove ter še prej Gorieve obljube pretvorijo v zakon pred junijskimi uprav- nimi volitvami v deželi, potem bo treba res pohititi. Včeraj smo v proračunski komisiji poslanske zbornice zabeležili pomemben premik, ki bo nedvomno bistveno skrajšal ves zakonski postopek. Vlada je namreč pristala, da se komisiji poveri zakonodajna moč, kar pomeni, da se bo zakonski osnutek izognil morebitnim čerem razprave v skupščini zbornice.

Kljub temu pa se vladni organi očitno ne morejo izog- niti skušnjavi, da ne bi svojega popolnega privoljenja dajali po kapljicah. Kajti, če se včeraj dokončno padli vsi pomis- leki o obravnavi zakonskega osnutka v komisiji na zakonodajni ravni, ni bilo še nobenega glasu o tem, kako si vlada predstavlja ta zakon z normativnega in finančnega vidika po vseh pomislekih, ki jih je doslej izrazila. Glavni dvomi se nanašajo, kot vemo, na domnevno neskladnost enotnega besedila zakonskega osnutka z določili Evropske gospodar- ske skupnosti. Vsi so pričakovali, da bo vladni predstavnik, podtajnik proračunskega ministrstva, Emilio Rubbi predsta-

vil napovedane amandmaje, vendar jih ni predstavil, ker jih vlada očitno še ni sestavila.

Po vsem tem so člani proračunske komisije prevevali včeraj deljeni občutki. Po eni strani veliko zadovoljstvo, da so se na stečaj odprla vrata hitrejšemu postopku, hkrati pa zaskrbljenost, da bodo vladni popravki znatno okrnili »pa- ket« ukrepov za obmejna območja, ter nejevolja, ker po- pravki še niso znani, da bi tudi razprava o njih lažje in hitreje stekla. Najbolj nejevoljna sta bila komunisti Gara- vini in Pascolat, ki sta pozvala vlado, naj se čimprej izreče. Kritizirala sta meglene izjave Rubbija, zlasti glede nesklad- nosti besedila osnutka z normami EGS ter pri tem poudari- la, da ni Furlanija-Juljska krajina samo obmejno območje Italije, temveč vse Zahodne Evrope, zato igra v okviru so- delovanja Vzhod-Zahod edinstveno vlogo. Opozorila sta tudi na nevarnost, da bi vlada izvolila pravi smisel in raz- sežnost zakona. Demokristjanski poslanec Coloni je izrazil zadovoljstvo nad dejstvom, da bo komisija lahko razpravlja- la na zakonodajni ravni. Tudi socialistični poslanec Renzul- li je izrazil nad tem zadovoljstvo ter dodal, da se strinja s previdnostjo vlade pri tolmačenju določil EGS. Poslanec Orsini (KD) je konkretno predlagal ustanovitev ožjega od- bora, ki bi proučil vsa vprašanja v zvezi z nadaljnjim za- konskim postopkom. Cristofori (KD), ki je predsedoval ko- misiji, pa je predlagal, da bi že v teku prihodnjega tedna izpolnili vse obveznosti, ki so potrebne za dodelitev zak- onodajne pristojnosti komisiji. Potrebno je namreč formalno privoljenje skupščine.

Analizirali bodo vzorke nevarnega tovora B. Montanari

ŠIBENIK — Ekipe splitskega Brodospasa so po večdnevni akciji reševanja potopljeno ita- lijansko ladjo Brigitte Montanari uspele poteg- niti 200 metrov v notranjost zaliva Remetič na otoku Kaprija pri Šibeniku na globino 30 met- rov.

Včeraj so že vzeli vzorce nevarnega tovora - vinilklorida monomera. To so opravili stro- kovnjaki Dine iz Omišlja na otoku Krku in Ju- govina iz Splitskega, ki jih bodo laboratorijsko preiskali in sprejeli odločitev o odstranitvi ne- varnega tovora z ladje in tega dela Jadrana. Trenutno velja na trgu tona vinilklorid mono- mera približno 960 dolarjev. Če bo ta še upora- ben, ga bodo prodali, da bi vsaj delno nado- knadili stroške reševanja potopljene ladje, ki znašajo 2,5 milijona dolarjev.

Svoje nezadovoljstvo so slovenski kmetje izrazili z ustanovitvijo dveh organizacij

DEJAN VERČIČ

LJUBLJANA — Da se slovenski kmet pra- zne obleče in pride s prekmurskih ravnin ali gorjskih hribov sredi tedna v Ljubljano, mora biti že sila. In toliko hujska je morala biti, da je včeraj v Ljubljano prišlo skoraj 2.000 kme- tov z vseh koncev Slovenije. Vsi niso uspeli vstopiti v veliko dvorano kina Union, ker je bila premajhna. So pa soglasno ustanovili dve samostojni stanovski politični organizaci- ji - Slovensko kmečko zvezo (SKZ) in Zvezo slovenske kmečke mladine (ZSKM). In zagro- zili z vsesplošno stavko slovenskih živinorej- cev, če jim država do konca meseca ne prizna višjih cen mesa.

Kot so kmetje sami in s svojimi besedami včeraj povedali, so oni tisti, ki so bili v večini v partizanih, oni so jih tudi hranili in skrivali, njim so okupatorji požigali kmetije. Po vojni pa so bili novi oblasti sumljivi, vedno jim je samo jemala in nikoli ničesar dala. Položaj pa se je v zadnjem času še poslabšal in zdaj jim

gre že za preživetje. Pred nekaj meseci so ustanovili iniciativna odbora za ustanovitev Slovenske kmečke zveze in Zveze slovenske kmečke mladine. Včeraj so v ljubljansko uni- onsko dvorano prišli na javno kmečko tribu- no, ki so jo naslovili: »Ali mora kmet res le ubogati?« Prišle so stare ženiče z rutami na glavah, prišli so krepki kmečki fantje, prišel je tudi najstarejši slovenski zadružnik 93-let- ni Franc Furlan, kmet iz Verda. In po štirih urah grenkih, a odločnih razprav, so zbrani kmetje tribuno razglasili za prvi občni zbor obeh zvez in obema iniciativnima odboroma dali pooblastila upravnih odborov. Sprejeli so tudi prve sklepe in zahteve in jih tako ubese- dili:

1. kmetje ne zaupamo več zvezni vladi,
2. zahtevamo neposredne volitve vseh orga- nov oblasti v republiki, v katere bodo lahko politično organizirani kmetje kandidirali svo- je predstavnike,
3. zahtevamo ustavnopravno varstvo družin- ske kmetije in zadružne lastnine ter ukinitiv

zemljiškega maksimuma in vrnitev odvzete zadružne lastnine,

4. zahtevamo takojšnji popravek odkupnih cen mesa, drugače napovedujemo splošni slo- venski živinorejski štrajk in
5. zahtevamo odpravo monopolov v gozdar- stvu, lovstvu in kmetijstvu.

Na včerajšnjem zborovanju kmetov so bili prisotni tudi predstavniki oblasti: podpred- sednik slovenske socialistične zveze Viktor Žakelj je bil v svojem govoru samoorganizir- ranju kmetov sicer naklonjen, zadržan pa je bil do tega, da so storili takoj - včeraj. Slovenski minister za kmetijstvo Milan Kne- žević pa je kmetom in njunima organizacija- ma ponudil roko.

Za ustanovljeni organizaciji - SKZ in ZSKM - kmetje pravijo, da sta stanovski poli- tični organizaciji kmetov. Imeli bosta svoje organe, člani in članarino, da bosta tudi fi- nančno neodvisni. Obstojeca zakonodaja pa ju zaenkrat lahko prizna le kot društvi.

Na 2. strani objavljamo intervju z enim or- ganizatorjev včerajšnje manifestacije.

Na madridskem zasedanju socialistične Internacionale Poseg Bettina Craxija sprožil zelo ostre politične polemike

Nemški kancler Kohl gost Ciriaca De Mite

RIM — Včeraj je dospel na enodnevni uradni obisk v Rim nemški kancler Helmut Kohl, ki so ga, poleg sodelavcev, spremljali tudi nekateri ministri. Gost iz ZRN je posvetil dobršen del svojega kratkega rimskega obiska razgovorom z ministrskim predsednikom De Mito in z njegovimi najbližjimi sodelavci. Kohl in De Mita sta obravnavala predvsem bilateralne odnose med državama, ki se razvijajo zelo dobro, posebno na gospodarskem in trgovinskem področju. V Palači Chigi je tekla dopoldne tudi razprava o najbolj perečih zunanjepolitičnih problemih, posebno pozornost pa sta so-govornika posvetila krizi na Bližnjem vzhodu.

Pozno popoldne pa je bil na programu pravi med-ministrski vrh. Rimsko vlado so na sestanku z nemškimi gosti poleg De Mite zastopali še ministri Andreotti, Zanone in Amato. Nemškega kanclerja je na vladnotnem obisku sprejel tudi predsednik republike Cossiga.

MADRID — Socialistična Internacionala je prejšnjo noč soglasno odobrila posebno resolucijo o položaju na Bližnjem vzhodu, ki odraža zmerna stališča do izraelske vlade in se zavzema za čimprejšnje sklicanje mednarodne mirovne konference. Resolucijo so predlagali britanski laburisti, ki so bili mnenja, da bi preostro stališče do vlade v Tel Avivu v tem kočljivem trenutku samo ošibilo položaj zunanjega ministra Peresa in njegove laburistične stranke, ki se pripravlja na volilni spopad s Šamirjevo desnico.

Se niso se medtem polegile ostre polemike, ki jih je s svojim posegom sprožil voditelj PSI Bettino Craxi. Izraelski zunanji minister Peres, ki se mudi v New Yorku, ni hotel komentirati Craxijevega govora, značilno pa je, da je zapustil Madrid pred posegom tajnika PSI, kar pomeni, da je bil morda seznanjen z vsebino njegovega govora.

Craxijev nastop je izzval polemike tudi v Italiji. Posebno kritični so republikanci, ki očitajo sekretarju PSI, da je v Madridu nastopil kot »gledališki igralec« ter da je hote politično razbil socialistično Internacionalo. Dnevnik PRI Voce repubblicana zahteva takojšnje razščiščenje in poziva ministrskega predsednika De Mito, naj se enkrat za vselej izjasni o zunanjepolitični usmeritvi novega vladnega kabineta. Kritični do Craxija so tudi socialdemokrati, ki očitajo socialističnemu voditelju, da je s svojimi ostrimi kritikami na račun Izraela objektivno podprl ekstremna stališča Šamirja in izraelskih jastreb, ki so proti miroljubni rešitvi tamkajšnje krize.

V Afganistanu se boji nadaljujejo Sovjetski vojaki pripravljajo odhod

ISLAMABAD — Iz Afganistana prihajajo vesti o izredni aktivnosti sovjetskih vojaških enot. Tri dni pred uradnim datumom, ko bodo sovjetski vojaki začeli zapuščati afganistansko državo, je položaj še zelo zapleten. Neuradne vesti iz Kabula poročajo o vsesplošnem diredanju, na kabulsko letališče pa vsak dan prileti več kot 70 sovjetskih vojaških letal. Ta prinašajo orožje in vsakovrstne vojaške pripomočke.

Nič manj razgibano ni v notranjosti Afganistana, kjer se sovjetski tankovski konvoji počasi pomikajo proti severu države. Mudžahedini so včeraj sporočili tiskovnim agencijam, da je približno 70 sovjetskih tankov in oklopnih vozil zapustilo mesto Džalalabad, ki leži v severnovzhodnem predelu države. To mesto, ki je oddaljeno od Kabula približno 100 kilometrov, je izrednega strateškega pomena, saj brani vstop v afganistansko glavno mesto, obenem pa se tam nahajajo elektrarne, ki zagotavljajo Kabul u vso prepotrebno električno energijo.

Boji med mudžahedini in državnimi vojaškimi enotami se medtem nadaljujejo. V bližini Džalalabada so gverilci zadeli z raketo zemlja-zrak sovjetski helikopter, v strmoglavljenju pa so izgubili življenje vsi štirje sovjetski vojaki, ki so se vozili v njem.

Nekateri predstavniki vzhodnih diplomatskih krogov iz Kabula so prepričani, da bo SZ v prihodnjih 15 dneh umaknila iz Afganistana kar 30 tisoč vojakov. Ta hitri umik naj bi bil tesno

povezan z bližnjim srečanjem predsednika ZDA Reagana in generalnega sekretarja KP SZ Gorbačova, ki bo v Moskvi od 29. maja do 2. junija.

Sovjetske vojaške enote se umikajo zelo organizirano in homogeno. Vsak njihov premik je tako načrtovan, da ustvarijo nekak ščit, ki brani vojaške enote pred morebitnimi napadi mudžahedinov. Zato so najprej pričeli z umikom iz dežel, ki mejijo na bližnji Pakistan. V tem predelu je že več kot deset večjih mest v rokah predstavnikov protirežimskih sil.

Kar pa najbolj skrbi kabulsko vlado, menijo predstavniki diplomatskih krogov, so oboroženi napadi na glavno afganistansko mesto. Spopadi so postali

že tako številni, da je najbrž v te vpletene že kar precejšnje število odporniških oboroženih skupin. V preteklih dneh so ti raketni napadi terjali tudi svoj visoki krvi davek, saj je pod ruševinami izgubilo življenje najmanj 25 nemočnih oseb.

Vsem tem dogajanjem pa pazljivo sledijo številni afganistanski begunci, ki so se po sovjetski okupaciji preselili v bližnji Pakistan ali Iran. Teh je po neuradnih vesteh približno 3 milijone, njihova istočasna vrnitev v domovino pa bi gotovo povzročila pravi kaos. Kabulska vlada se namreč boji, da bodo ti začeli kar dreti proti domačim logom, ko se bodo sovjetske vojaške enote dokončno umaknile.

Fikret Abdić grozi politikom da bo začel omenjati imena

BIHAĆ — »Vidim, da se sodni senat boji in da vodi postopek tako, da se ne bi spolitiziral. Meni je zelo hudo, ker so bili v vse to vpleteni politiki in temu se ne moremo ogniti, pa naj se še tako trudim, da ne bi omenjal njihovih imen.« To je med drugim povedal peti dan sojenja v Bihaću Fikret Abdić, ki je znova zavrnil skoraj vse navedbe v obtožnici.

Po besedah prvoobtoženca je bilo vse regularno in ne bi bilo nobenih izgub, če ne bi v aprilu sledile aretacije njegovih sodelavcev - direktorja interne banke Alija Aleševića in direktorja DO Inženiring Ahmeta Sarajlije. Od tedaj je bil Abdić praktično tudi direktor interne banke. Meni, da bi bila vsa dokumentacija pravilno zaključena do konca preteklega leta, ki naj bi bilo zadnje leto 20-letnega zaokroženega razvoja Agrokomerca.

Abdić je tudi obdolžil svojega vodjo kabineta Muja Koškića, za katerega je dejal, »da je bil podtaknjen« in da je praktično »zatožil« vsak njegov postopek. (dd)

Glede zadnjih pojavov antisemitizma Židovska skupnost obtožuje Vatikan

RIM — Izjava glavnega italijanskega rabina Elia Toafia, ki je v intervjuju izraelskemu dnevniku Yediot Ahronot izjavil, da Vatikan ni naredil ničesar, da bi zajezil nedavne pojave antisemitizma, je sprožila val zelo ostrih polemik. Medtem ko iz Vatikana prihajajo zelo prevdini in v bistvu umirjeni komentarji (Sv. sedež očitno noče novih polemik z židovsko skupnostjo), je rabinovo stališče sprožilo veržno reakcijo nekaterih katoliških krogov, posebno integralističnega gibanja Comunione e liberazione. V ta okvir sodi tudi polemika med katoliškim mesečnikom Jesus in izraelskim veleposlanštvom v Italiji, ki naj bi močno pritisnilo na Vatikan, naj prepreči objavo nekaterih dokumentov o kršenju človekovih pravic na zasedenih arabskih ozemljih. Če vsemu temu dodamo še nedavne ostre protizraelske izjave socialističnega voditelja Craxija, vidimo, da je vzdušje zelo napeto, čeprav ne gre seveda na noben način istovetiti politike izraelske vlade z židovsko skupnostjo širok po svetu, še manj pa z judovsko religijo.

Elia Toaff ni v intervjuju za izraelski časopis sploh postavil v dvom vezi med Židi in katoličani ter dobre odnose med italijansko židovsko skupnostjo in Vatikanom. Izrazil je samo začudenje, da Vatikan (vsaj javno) ni naredil doslej nič za zajezitev določene antisemitizma, ki se postopoma pojavlja tudi v nekaterih uradnih ter poluradnih katoliških občilih. Povedal sem samo to in nič več, je potrdil včeraj rabin pred mikrofoni italijanskega radia, ko je naglasil, da je emotivna meja med pravilno ob-sodbo dogajanj v Palestini in naraščajočim antisemitizmom zelo labilna ter v vseh smislih zelo krhka. Poglavar italijanske židovske skupnosti, ki je med najbolj vnetimi zagovorniki vsestranskega zblíževanja med Židi in Vatikanom, se je očitno nanašal na poročanje nekaterih katoliških občil o položaju na zasedenih palestinskih ozemljih in zlasti o protizidovskih tonih, ki se pojavljajo v nekaterih občilih. Zelo zgovoren je glede tega primer tednika Comunione e liberazione Il sabato, ki je pred kratkim objavil komentar prejojen s preživeli stereotipi o Judih in o njihovi vlogi, posebno na gospodarskem področju.

Rabinu odgovarja vodja Comunione e liberazione in istočasno poslanec KD Roberto Formigoni, ki očita Toafu, da je s svojo polemiko dejansko streljal mimo realnih problemov. »Ko se govori o rasizmu in o antisemitizmu je treba biti vedno budni, v tem primeru pa ne gre istovetiti antisemitizma z legitimnimi kritikami na račun Izraela

in njegove politike,« je pristavil Formigoni, ki je torej mnenja, da so rabinovi očitki povsem neutemeljeni.

Dodatno olje na ogenj je prillil katoliški tednik Jesus, ki bo v svoji prihodnji številki objavil daljši dosje humanitarnega združenja Caritas o položaju na palestinskih ozemljih ter o represiji, ki jo proti krajevemu prebivalstvu izvaja izraelska vojska. Iz dobro obveščeni krogov se je v prejšnjih dneh izvedelo, da je izraelska ambasada v Rimu posegla pri Vatikanu in zahtevala embargo nad tem dokumentom. Glasnik veleposlanstva je včeraj odločno demantiral te pritiske in dodal, da je prav katoliški časopis pred časom vprašal diplomatsko predstavništvo Tel Aviva za nekatere zgodovinske nasvete v zvezi s tem dosjejem, ki jih je ambasada rade volje posredovala. »Torej nič pritiskov ali celo zahtev po cenzuri,« je pristavil glasnik, »ampak samo ljubezen do resnice in do stvarnih zgodovinskih dogodkov.« Ravnatelj Caritas Giuseppe Pasini pa pravi, da so vsi podatki v dosjeju verodostojni in resnični, »mi nimamo nič proti Izraelu in na vseh ravneh zavračamo antisemitizem, imamo pa vso pravico in dolžnost, da smo na strani šibkejših in zatiranih, ki so v tem primeru Palestinci.«

V središču polemik se je nepričakovano znašel tudi socialistični tajnik Bettino Craxi, ki je v sredo zvečer z govorniške tribune socialistične Internacionale zelo ostro napadel politiko izraelske vlade v zasedenih arabskih ozemljih. Nekateri italijanski časopisi so včeraj napisali, da Craxi s takim zadržanjem posredno napihuje antisemitizem, čeprav je bilo iz njegovega posega razvidno, da je napadel politično zadržanje Izraela kot države in ne kot predstavnika židovske skupnosti. Solidarnost Craxiju sta včeraj izkazala predsednik demokristjanske internacionale Flaminio Piccoli in socialdemokratski tajnik Cariglia, ki se sicer ne strinja s tako ostrimi toni do Izraela, je pa mnenja, da voditelju PSI ne gre na noben način pripisati antisemitiskih teženj. Precejšnje nezadovoljstvo nad Craxijevimi izjavami pa kažejo nekateri vidni socialistični voditelji židovskega pookla. Najbolj polemičen je bivši član direkcije in nekdanji Craxijev sodelavec poslanec Giorgio Gangi, ki odločno nasprotuje propalestinski politiki socialističnega vodstva in je v nekem intervjuju podčrtal, da je Craxi v zadnjih letih odstranil iz vidnih mest na čelu PSI vse socialistične predstavnike židovskega pookla.

SANDOR TENCE

Zakaj samostojna kmečka organizacija

LJUBLJANA — Zakaj so slovenski zasebni kmeti ustanovili samostojni stanovski politični organizaciji, smo vprašali Štefana Žižka, kmeta iz Trat v Slovenskih Goricah, enega izmed tistih govorcev na včerajšnji javni tribuni, ki so za svoje besede poželi aplavz odobravanja. Na vprašanje, zakaj, je Štefan Žižek odgovoril: »Obe zvezi - Slovenska kmečka zveza in Zveza slovenske kmečke mladine - se morata ustanoviti zato, ker je položaj zasebnega kmeta izredno težek, in se že postavlja vprašanje njegovega obstoja. Podatki o razvoju zasebnega kmetijstva, o povečanju cenovnih nesorazmerij so dovolj zgovorni. Naj navedem konkreten primer. Leta 1983 je kmet za traktor, ki je stal 875.000 din, prodal 50 telet, ki so tehtala po 220 kilogramov. Leta 1987 pa je za enak nakup moral prodati že 750 telet. Mislim, da ta podatek zgovorno dokazuje vedno slabši položaj zasebnega kmeta. Sedanja politična struktura kmetovega položaja ni sposobna, ga noče ali ne more ustrezno reševati. Zato se bomo kmetje sami organizirali in imeli svojo politično stanovsko organizacijo, v kateri bomo enotno nastopali in postavljali svoje zahteve. Kmetijstvo ne more biti zgolj v funkciji zadovoljevanja socialnih potreb ogroženih slojev prebivalstva, ampak mora biti na dobrih dohodkovnih temeljih - to pospešuje razvoj zasebnega kmetijstva.«

Na vprašanje, kaj pomeni napoved vsesplošne stavke slovenskih živinorejcev pa je Štefan Žižek povedal: »Reševanje problemov zasebnega kmetijstva teče izredno počasi. Mislim, da moramo sprejeti ukrepe, ki bodo to stanje izboljšali. Pridelava mesa in mleka je že dolgo predmet spotike, ker prinaša čisto izgubo. Stavka pomeni: kmetje naj bi prenehali oddajati mleko ali uporabili kakšno alternativno obliko - naj bi ga zastoj razdeljevali prebivalstvu, da ne bi propadlo. S tem bi javno pokazali, kaj mislijo o cenovnih nesorazmerjih. Kmete bo težko organizirati. Za uspešen razvoj obeh zvez pa je nujno, da naredita prvi korak in kmetom dokažeta, da imata določeno politično moč in vpliv za reševanje njegovih težav.«
D. V.

Paragvajska vlada preklicala papeževo srečanje s političnimi predstavniki

SUCRE — Z veliko osuplostjo so včeraj papež Janez Pavel II. in njegovo spremstvo sprejeli vest, da je paragvajska vlada diktatorja Strössnerja »iz varnostnih razlogov« odpovedala že dogovorjeno srečanje papeža s predstavniki vseh političnih in sindikalnih struj v Paragvaju. To pomeni, da bi morala na torkovem srečanju v Asuncionu sodelovati tudi opozicija, proti kateri pa se paragvajski diktator Strössner bori z vsemi silami.

Kot je včeraj v Boliviji izjavil papežev glasnik Joaquín Navarro-Valls, gre za nezaslišano odločitev, saj se je prvič doslej v 37 mednarodnih potovanjih Janeza Pavla II. po vseh kontinentih zgodilo, da je neka vlada preklicala srečanje, ki je že bilo dogovorjeno in javno najavljeno ter

odobreno od paragvajske vlade in tamkajšnjih cerkvenih oblasti.

Paragvajska škofovska konferenca si sicer pri-zadeva, da bi do programiranega srečanja vseeno prišlo vendar pa v drugem kraju in s istim programom. Toda glasnik Navarro-Valls se o tej zadevi ni hotel izreči, govorilo pa se je celo o možnosti, da papež sploh odpove obisk v Paragvaju, če Strössnerjeva vlada ne namerava spoštovati že prej dogovorjenega programa.

Papež je včeraj med obiskom v Boliviji obiskal rudarska središča in pri tem ostro obsodil bolivij-ske oblasti, ki naj bi bile zaradi zgrešene gospodarske politike krive za veliko revščino, v kateri se nahaja velika večina prebivalstva v tej državi.

Na sliki: papež Janez Pavel II. pomerja rudarsko čelado v Oruru (AP)

V Milanu letaki rdečih brigad

MILAN — Včeraj zjutraj so štirje predstavniki rdečih brigad istočasno vrgli kup letakov pred vhod v tovarne Alfa Romeo — Lancia, Breda in Pirelli ter na prostoru bencinske črpalke Agip v Ulici Arosio.

Letak je fotocopia dokumenta, ki so ga pripadniki rdečega terorizma izdali na šestih straneh ob priložnosti umora demokristjanskega senatorja Ruffillija. Milanski kvestor Umberto Improta je novinarjem dejal, da so »podvig« najverjetneje izvedli milanski pripadniki rdečih brigad.

Včerajšnje »razdeljevanje« je odločno obsodilo deželno tajništvo sindikata CGIL.

Zažgali nevažne dokumente Sismi

RIM — V prostorih vojaške protio-bveščevalne službe Sismi se je včeraj sestala posebna komisija, ki jo je imenoval obrambni minister Zanone, da bi uničila 497 aktov iz arhiva Sismi, ki po mnenju komisije nimajo nobenega zgodovinskega pomena.

Teh 497 so tako zažgali, našli pa so jih ob natančnem pregledu vseh arhivov protio-bveščevalne službe. Uničeni dokumenti zadevajo javne osebnosti (politične in druge) iz obdobja od 1960 do 1981. Komisija naj bi ugotovila, da ti dokumenti nimajo nobene zgodovinske važnosti, niti niso pomembni za protio-bveščevalno službo.

Na pobudo deželnega komiteja Komunistične partije Italije Špeter: zanimivo mednarodno srečanje o gospodarskem sodelovanju ob meji

ŠPETER — V občinski dvorani v Špetru so se v sredo zbrali številni predstavniki političnega in gospodarskega življenja dežele Furlanije-Juljske krajine in republike Slovenije, ki so se odzvali povabilu deželne komiteja Komunistične partije Italije na pogovor o razvoju gospodarskega sodelovanja med sosedoma. V ospredju poglobljene debata, ki je prinesla kopico konkretnih informacij in opozoril, je bil seveda memorandum o gospodarskem sodelovanju med Italijo in Jugoslavijo, ki sta ga, konec januarja, podpisala v Rimu zunanja ministra Andreotti in Lončar in ki ga je v svojem uvodnem pozdravu, bivši komunistični poslanec Arnaldo Baracetti označil za logično nadaljevanje Osimskih dogovorov oziroma za konkretizacijo njihovega duha na višji stopnji.

Sicer pa je špetersko srečanje prešlo takoj v pravo delovno vzdušje, za kar so poskrbeli gospodarski praktiki, ki so pogovor zapeljali na pot večje konkretnosti. Takoj so namreč postavili srečanju izhodiščni izziv in sicer kako zagotoviti, da bo del sredstev rimskega memorandumu, ki obsega 500 milijard lir, uporabljenih za skupne gospodarske zamisli v Furlaniji-Juljski krajini, z izrazitim poudarkom na Furlaniji na eni, ter Sloveniji in Hrvaški na drugi strani. Nevarnost je, je dejal Renzo Toschi, odgovoren za gospodarsko problematiko pri deželnem komiteju KPI, da si bodo ta sredstva, zahvaljujoč svojemu velikemu vplivu pri osrednjih vladah, prisvojile italijanske multinacionalke in velika jugoslovanska podjetja. Če bi se res to zgodilo, bi obmejnemu deželam usodno odvzeli možnosti za nadaljnji razvoj pri izvajanju skupnih načrtov. Skratka, kot je zaključil Toschi, del sredstev rimskega memorandumu mora biti namenjen prav gospodarskemu sodelovanju ob meji. Sicer pa naj bi se o tem že pogo-

Predsednik videmske Trgovinske zbornice Gianni Bravo

varjal predsednik dežele vlade Furlanije-Juljske krajine Biasutti z ministrom Andreottijem. Tako je namreč na špeterskem srečanju povedal Gianni Bravo, predsednik Trgovinske zbornice v Vidmu, ki je ponovil tudi svoj predlog o takojšnji ustanovitvi mešane komisije pri osrednji rimski vladi z obveznim zastopstvom predsednika dežele FJ-k, ki bi ščitila prav interese obmejnih področij.

Sicer pa furlanski gospodarstveniki, v imenu katerih je spregovoril Adalberto Valduga, podpredsednik Združenja industrijev videmske pokrajine, ne skrivajo težnje, da bi bila z italijanske strani prav Furlanija osrednji porošnik sredstev iz rimskega paketa. Ob tem se sklicujejo na podatek, da je že doslej Jugoslavija na drugem mestu v furlanskem uvozu in na sedmem mestu v njihovem izvozu.

Iz razprave je bilo nadalje tudi razbrati, da so ustvarjeni, in to predvsem zahvaljujoč se konkretni govorniki videmske gospodarske zbornice in Slovenskega deželnega gospodarskega združenja, ki je prisotno v vseh treh pokrajinah, ki mejijo na Slovenijo, že neposredni stiki za kakšnih petnajst zamisli za skupne projekte in za pomoč pri razvoju znanstveno tehničnega sodelovanja. Govorniki so večkrat tudi omenili visoko šolo za vodenje podjetij, ki naj bi jo ob sodelovanju ljubljanske, tržaške in videmske univerze predvidoma ustanovili v Novi Gorici.

Slovenski udeleženci v razpravi so bili prav tako stvarni v nizanju možnosti, hkrati pa bolj ali manj zaskrbljeni nad dejstvom, da so vse našete možnosti, razen klasične medsebojne trgovine in industrijske kooperacije, neuresničljive do izglasovanja ustreznih zakonov in ustavnih amandmajev.

Za konec pa še to. Špeter, kot kraj srečanja, ni bil naključno izbran kar je potrdila večkrat izrečena zahteva, da se v gospodarskem načrtovanju ne obide Beneška Slovenija, saj brez gospodarskega razvoja bi bila ogrožena tudi narodnostna prihodnost. Prav tako so govorniki tudi poudarili, da je obvezno treba uporabiti del sredstev rimskega memorandumu na obmejnem območju, kjer živi slovenska in italijanska narodnostna skupnost. (ap)

Pogovor z Robertom Battelijem

Izkušnje mladega urednika italijanske narodnosti

Po desetih letih uredniškega dela pri TV Koper se je Battelli preselil k časopisu La Voce del Popolo

KOPER — Na območju Istre in Reke, v obmejnem zamejskem prostoru in seveda na slovenski Obali lahko bralci redno prebirajo tudi dnevnik v italijanskem jeziku La voce del Popolo, ki izhaja na Reki. Časopis je moč spoznati, žal, ne toliko zaradi vsebine, kot zaradi podobe, ki jo oblikuje zastarela tehnika tiska.

Kakorkoli, La voce del Popolo dnevo poroča o dogajanju doma in po svetu in bogati informativno ponudbo; v zadnjih mesecih še posebej s prispevki o narodnostni problematiki. In prav zaradi tega je dnevnik bolj bran! Mnogi ga hvalijo, saj je postal glasilo italijanske narodnostne skupnosti, kar mu v preteklosti ni uspevalo. Nekateri udirajo po njem in njegovih ustvarjalcih, ker jim tolikšno odprtost do narodnostne problematike, za živahno izmenjavo mnenj in pogledov o teh aktualnih vprašanih ni pogodu.

O dogajanju na slovenski Obali v dnevnik La Voce del Popolo poroča zdaj novi dopisnik ROBERTO BATELLI:

Te je k odločitvi, da se po 10 letih uredniškega dela pri koprski televiziji preseliš k časopisu, vodila želja po spremembi?

Res je po tako dolgem obdobju pri televiziji zdaj čas za spremembo. Želel sem si, da bi lahko spremljal življenje v tem našem prostoru, to življenje, ki se nenehno spreminja in je polno protislovij, kar je za novinarja posebno zanimivo. Televizijske izkušnje so pokazale, kolikšni je lahko zadovoljstvo ob delu, ki na nek način služi ljudem.

Ostajaš sicer novinar, vendar je način dela zaradi razlike v mediju bistveno drugačen. Si se v tem kratkem času že privadil pismenu poročanju za časopis?

Še ne povsem! Nekaj težav imam z dolžino prispevkov, z vrstami, ki so v časopisu že kar določene..., pa mislim, da bo sčasoma tudi to minilo. Prednost časopisa je v tem, da pisno sporočanje dopušča več razmišljanja, medtem ko morajo biti radijska in televizijska sporočila natančna, z jedrnato in kratko informacijo. Razlika je tudi v odgovornosti, saj je pri zapisanem v časopisu možno preverjanje.

Tekste zapisuješ in jih potem po telefonu sporočaš v centralno redakcijo na Reki?

Tako je, kajti telefaks z Reko še ne deluje. Telefonsko sporočanje je precej nevhvaležno delo, saj so zveze z Reko slabe in obremenjene, zlasti v dopoldanskem času, ko moram poslati svoje vesti. Redakcijo časopisa zaključujejo namreč že ob 14. uri, razen prve strani, v kar sili še predpotopna tiskarna. Novinarjem je tak način v hudo obremenjen, saj velikokrat po dogodku ni časa za pisanje, kaj šele za temeljit premislek. Z novo tiskarno naj bi to urečili.

Veliko dela imaš, saj je en sam dopisnik za tolikšno območje in številna področja v njem, verjetno premalo. Kako izbiraš dogodke?

O svojem delu se bom še podrobneje pogovoril s kolegi v redakciji, menim pa, da bi moral poročati predvsem o življenju in problemih italijanske narodnostne skupnosti v Koprju, Izoli in Piranu, zatem o odnosih med Italijo in Jugoslavijo, prav tako pa tudi o gospodarskih, političnih in drugih vprašanih tega prostora, kar enakovredno zadeva vse ljudi, ki tu živijo.

Dnevnik je, oziroma bi moral biti glasilo italijanske narodnostne skupnosti pri nas. To mu uspeva predvsem zadnje letošnje mesece, ko je svoje strani odprl javni razpravi o narodnostni tematiki. Koliko je takih prispevkov z Obale?

Res je: dnevnik La voce del Popolo je znal prisluhniti in odmeriti prostor živahnim razpravam o problematiki narodnostne skupnosti. Zaradi tega, kar je dejansko dolžnost časopisa, je nenehno na udaru z več strani.

Razprava je zelo živahna in zanimiva; pomembno je, da se vanjo ne vključujejo le pripadniki narodnosti, temveč tudi velikih narodov, ki se morda prej niso zavedali teh vprašanih. Tudi z Obale prihajajo pisma z mnenji in razmišljanji nekaterih posameznikov.

Je v tem času časopis bolj bran, kot je bil prej?

Natančnih podatkov nimam, vendar menim, da postaja La voce del Popolo resnično naš časopis, časopis narodnostne skupnosti in celotne regije.

Kakšne delovne pogoje ima dopisnik La voce del Popolo v Koprju?

Dobre! Urediti moramo sicer še nekatera tehnično administrativna vprašanja, razmišljamo tudi o razširitvi redakcije, saj je obseg dela prevelik za enega samega novinarja. Zadoljubljen sem, ker sodelujem s kolegi Primorskih novic, pri njih imam svoj prostor, uporabljam njihove vire informacij in telefonsko številko.

MIRJAM MUŽENIČ

Beneški gledališčniki v Kobaridu

ČEDAD — Zadnje čase se na odrih kulturnih domov tolminske občine zelo pogosto pojavljajo ljubiteljski umetniki iz slovenskih krogov Furlanije. Spomnimo se le razstave desetih beneških likovnikov in skupnega koncerta pevcev iz Tipane in Breginja. Zdaj so na vrsti beneški gledališčniki, ki bodo jutri obiskali Kobarid. Gre za izjemno gledališko skupino, ki postaja nekakšen steber kulturnega življenja Slovencev v Benečiji. Skupina goji značilno slovensko narečno govornico. Nastala je pred 12 leti, uprizarja pa dela domačih avtorjev. Prvič se je predstavila z delom Izidorja Predana na Dnevni emigrantu v Čedadu. Doslej je uprizorila 19 iger, ki so, kot člani beneškega gledališča sami pravijo, »nam pomagale smejati se, jokati in sanjati«. V Kobaridu bo predstavila komedijo Na zdravje, ki jo je napisal avtor številnih gledaliških del Luciano Chiabudini iz Podbonesca. Z glasbenimi vložki se bosta jutri v Kobaridu predstavila tudi kantavtorja Guido Qualizza in Franco Kernotta.

bogat program prireditvev ob dnevu mladosti

Na Sežanskem ...in na Obali

SEŽANA — Kot vsako leto prireja tudi letos občinska konferenca zveze socialistične mladine Slovenije Sežana bogat program prireditvev, ki se bodo izvršile v mesecu maju. Poleg sprejemov učencev sedmih razredov osnovnih šol v mladinsko organizacijo bodo v centru Sežane priredili praznično vzdušje. Višek bodo prireditve dosegle prav 25. maja.

Že ob 11. uri dopolnan se bodo na Sejmišču v Sežani zbrali osnovnošolci in prisluhnili ter se udeležili šaljivega kviza. Po kvizu bo sprejem v mladinsko organizacijo. Ob 15.30 se bo pričel ustvarjalni kotiček za otroke, v katerem bo med drugim nastopil tudi priznani karikaturist Miraž Kohek. Ob 16.30 se bo s programom magije predstavil čarovnik Marjo Pogačnik iz Sežane. Ob 17. uri pa bodo vzgojiteljice sežanskega vrtca predstavile lutkovno igrico Čebelica Maja. Ob 17.30 uri bo sledil nastop Svetlane Makarovič, ob 18.30 pa nastop plesne skupine Kivi iz Portoroža z izraznim plesom in akrobatskim rock and rollom. Zvečer (po 19.30 uri) pa bo za ples igral ansambel Exotik.

V soboto, 28. maja pa bodo v Dutovljah počastili 40-letnico pričetka izgradnje železniške proge Sežana - Dutovlje. Že ob 9. uri se bodo na železniški postaji v Sežani zbrali brigadirji veterani sežanske občine in vsi tisti, ki so sodelovali na tej zvezni delovni akciji. Po krajši ceremoniji, govornih in položivih venca se bodo z izrednim vlakom odpeljali do Dutovelj, kjer se bo ob 11. uri na igrišču Osnovne šole Edvarda Kardelja pričela osrednja proslava. Na proslavi se bodo z bogatim kulturnim programom predstavili učenci dutovske osnovne šole, podelili pa bodo tudi nagrade za likovna dela, ki so prispela na natečaj. Na osnovni šoli v Dutovljah si bo mogoče tisti dan ogledati razstavo likovnih del in video projekcijo filmov o mladinskem prostovoljnem delu.

Sežanska mladina pa bo v tem mesecu pripravila tudi predstavitev knjige Spomini na Staneta Kavčiča.

-oks-

IZTOK UMER

Novo križišče v Koprju

KOPER — Te dni končujejo dela pri preureditvi križišča Ljubljanske ceste z »ogrlico«, ki povezuje semedelsko vpadnico in koprsko Luko. Preureditev križišča, nov voznik pas na »ogrlici«, povsem spremenjen vohod v Koper bo sklad stavnih zemljišč občine Koper stalo okrog milijardo dinarjev. Slovesen zaključek del bo danes. Zaradi širitve odseka Ljubljanske ceste na vhod v Koper so podrl črpalke Istra benza, ki bo predvidoma jeseni pričel graditi novo, samopostrežno črpalno s trgovino, bifejem in avtopralnico ob semedelski vpadnici. (Besedilo in slika: DUŠAN GRČA)

Podražitev na Obali

KOPER — Še pred pravo odmrznilovjo cen bodo prebivalci Obale dobili »darilce« v obliki odredbe o določitvi najvišjih cen. Danes, 13. maja, bodo namreč na Obali podražili vodo za 38 odstotkov, to pomeni, da bo stal kubični meter vode za gospodinjstva 1.410 dinarjev, za vse ostale odjemalce pa 2.820 dinarjev. Teden dni kasneje pa bo Obalni izvršni svet, v čigar pristojnosti bo nadzor cen s tega področja tudi po odmrznilovju, objavil še eno odredbo, v kateri bodo trem Obalnim občinam dovolili s prvim junijem podražitev stanarin do 35 odstotkov (in s tem dosegli 2,35-odstotni delež vrednosti stanovanjskega sklada - kar je daleč od ekonomskih stanarin), odvajanje odplak in plin iz omrežja v Izoli prav tako za 35 odstotkov. Medtem ko bodo odvoz odpadkov lahko podražili za največ 15 odstotkov.

Pred približno dvema tednoma pa so podražili tudi mestni promet za 33 in primestni ter medkrajevni promet za 28 odstotkov.

B. Š.

Nova delovna zmaga v Rodiku

SEŽANA — V krajevni skupnosti Rodik, kjer prebiva 300 občanov, so v zadnjih letih marljivo krajani ob pomoči širše družbene skupnosti sežanske občine veliko naredili. Uredili so vodovodno omrežje, preplastili vaške poti in poskrbeli za komunalno ureditev vasi. Novo in hitrejšo vez s svetom pa predstavlja dodatno telefonsko omrežje, ki so ga slovesno otvorili v soboto, 7. maja.

Na slovesnosti pri spomeniku padlih žrtev NOB v Rodiku so se poleg domačinov zbrali tudi predstavniki skupščine občine in družbeno političnih organizacij sežanske občine, JLA, PTT Podjetja Koper, SIS za komunalno dejavnost, Kraškega vodovoda, Komunale in Cimoso Koper. Viktor Požar, predsednik krajevnih skupnosti Rodik je v svojem govoru poudaril velik prispevek krajanov pri telefoniji. Do sedaj so v vasi imeli 10 telefonskih priključkov in so z akcijo urejanja dodatne telefonije pričeli leta 1986. Stopili so v stik s PTT podjetjem, Kraškim vodovodom in naročili projekt za telefonsko omrežje. Vas se je pričela širiti, s tem pa so se potrebe po sodobni komunikaciji večale. V tem času je Kraški vodovod Sežana gradil Brestovski vodovod iz Sežane na Kozino in Rodičani so izkoristili priložnost, da so v jarek položili tudi telefonski kabel (sto parni) od centrale na Kozino do Rodika. Krajsani so poleg denarnih sredstev opravili tudi veliko ur prostovoljnega dela. Rodik je tako dobil 52 telefonskih priključkov, tako da je vseh telefonov v vasi 62. Novo delovno zmago so krajani izbojevali ob velikem sodelovanju skupščine občine Sežana, SISa za komunalno dejavnost in drugih samoupravnih interesnih skupnosti sežanske občine, vseh izvajalcev, posebej pa so se zahvalili Ivanu Vodopivcu, predsedniku sežanske občinske skupščine in tov. Matiji Potokarju, tajniku SIS za komunalno dejavnost.

Na slovesnosti v Rodiku je spregovoril tudi Ivan Vodopivec, ki je čestital k delovni zmagi in med drugim dejal, da lahko majhna krajevna skupnost, kot je Rodik, s slovesnostjo, delovno vnebo in aktivnostjo doseže rezultate evropskega povprečja. Tako je lahko rodiška krajevna skupnost zgled sosednjim krajevnim skupnostim sežanske občine.

-oks-

V prvi tranši bodo uredili 45 ha površine Dežela in EZIT za ureditev območja v dolini pri Orehu

Deželna uprava in Ustanova za tržaško industrijsko cono EZIT sta včeraj proučili načrt za infrastrukturo, ki bodo nastale v dolini pri Orehu. Okvirni načrt je izdelala Dežela. Izvršni odbor ustanove EZIT se je namreč sestel z deželnim odbornikom za industrijo Carbonejem, da bi skupaj opredelili razne postopke za začetek del ter vse možne oblike financiranja in kritja stroškov.

Celotna preureditev doline pri Orehu bo po prvih ocenah stala 20 milijard lir. Polovico denarja bo dal na razpolago Sklad za Trst, preostalih 10 milijard pa bo zagotovila Dežela z desetletnim posojilom. Dežela bo nadalje odštela vsako leto po milijardo lir za kritje amortizacijskih obrokov. Ob zaključku srečanja sta zainteresirani strani odobrili tri resolucije v zvezi s financiranjem in z birokratskimi postopki.

Odbornik Carbone je srečanje pozitivno ocenil in povedal, da predvideva načrt, ki ga je Dežela izdelala v sodelovanju z odbornikom za finance Rinaldijem, sanacijo 45 hektarjev zemlje, na katerih bodo zrasli novi industrijski objekti. Dejal je tudi, da je to pomemben korak v korist krajevnega gospodarstva, hkrati pa priložnost za ustrezno izkoriščanje olajšav, ki jih vsebujejo izredni zakoni za krajevno industrijo. »Nenazadnje pa je načrt usmerjen k spodbujanju novih industrijskih dejavnosti in že obstoječe industrijske zmogljivosti Trsta,« je še povedal Carbone. Številni industrijci in podjetniki se namreč čedalje bolj zanimajo za tržaško območje, pripravljeno so tudi na velike naložbe, doslej pa so se morali svojim namenom odreči, predvsem zaradi pomanjkanja primernih zemljišč. Dežela in EZIT sta se zato obvezali, da bosta načrt izpeljali v najkrajšem času.

Poleg doline pri Orehu bo Dežela omogočila tudi sanacijo 17 hektarov zemljišča bivše naftne čistilnice Esso, dodatnih 15 hektarov zemlje pa bodo v prihodnje pridobili z ureditvijo območja nekdanje tovarne stekla Vetrobela. V tem kompleksu so sicer že začeli urejati nekatere pokrite prostore, v katere se bodo vselile manjše obrtniške delavnice, ki jih bodo večinoma upravljali obrtniki iz drugih krajev Italije.

Drago Štoka pozval deželni odbor naj obsodi Staffierijeve izjave

Deželni svetovalec Slovenske skupnosti Drago Štoka je v sredo, 11. maja, naslovil na deželni odbor interpelacijo v zvezi z izjavami, ki jih je tržaški župan Staffieri dal tržaškemu štirinajstodnevniku »040«. Svetovalec Štoka vprašuje, ali je deželni odbor seznanjen z rasističnimi in šovinističnimi izjavami župana Staffierija. V intervjuju, ki ga je revija objavila na 10. strani 8. številke, ki je izšla 7. maja letos, se je Staffieri izrazil na zelo žaljivi način o slovenski narodnostni skupnosti, ko je uporabil besedo »s'ciavo«. Zato Štoka sprašuje, ali deželni odbor namerava obsoditi take izjave, ki so povsem nesprejemljive in nezdružljive z vlogo župana, saj bi le-ta moral predstavljati vse tržaško prebivalstvo in vse njegove različne etnične in jezikovne komponente.

javni upravitelji ob koncu mandata

Spetič (KPI) o 16-letnem delu v tržaškem občinskem svetu

Komunist Stojan Spetič, po poklicu novinar, je bil prvič izvoljen v tržaški občinski svet že leta 1972, tako da je sodeloval pri delu naše največje krajevne uprave skoraj 17 let, celih 5 mandatnih dob. Na lanskih političnih volitvah je bil izvoljen v senat, nadaljeval je pa tudi, kolikor mu je parlamentarno delo dopuščalo, sodelovanje v tržaškem občinskem svetu. Spetič na bližnjih upravnih volitvah, po katerih bo obnovljena tudi tržaška občinska skupščina, ne bo več kandidiral, zato smo mu ob poslovitvi od občinskega sveta postavili nekaj vprašanj, na katera je rad odgovoril.

V tržaškem občinskem svetu ste preživeli ne le zadnji, nekoliko razpotegnjeni mandat, ampak skoraj dve desetletji; kako ocenjujete to izkušnjo in s kakšnimi občutki zapuščate občinski svet?

Z razočaranjem in, kljub vsemu, tudi z upanjem. Razočaranje, ker so se politične razmere na Tržaškem hudo poslabšale. Pomislimo samo, da smo sredi sedemdesetih let priredili mednarodno manjšinsko konferenco, da smo imeli že levičarsko upravo na Pokrajini, ki je sama postavljala dvojezične napise... In vendar upam, da bodo ljudje na volitvah zasukali krmilo, sicer bo vsako tamljanje zaman. Rekel bi, da ne gre za ideološke predhodke ali kaj podobnega, pač pa za živi interes Trsta, ki se mu izgublja pretekla namišljena slava, v lastno bodočnost pa se še ni zazrl. Potrebna je, po mojem, uveljavitev vseh progresivnih sil, kivedo, da ni razvoja brez sožitja in odprtosti.

Pri vašem dolgoletnem delu v mestni skupščini ste bili priča večkratnemu spreminjanju izvršnih organov uprave. Ali bi jim poskusili prisoditi »sprichtevalo« glede na njih pravno učinkovitost in na politično vplivnost?

Z nobeno upravo nisem bil zadovoljen, zato sem dosledno vztrajal na klopeh opozicije. In vendar mi je bilo zadnja leta dolgčas po Spaccinijevih upravah, ko je bil dialog pošten in so marsikdaj prihajale na dan drzne in

Stojan Spetič

dobre zamisli. Žal so ga že tedaj močno zavirali konservativni krogi v sami levosredinski koaliciji in vplivni mestni krogi. Se spominjate kampanje za poimenovanje ulic po slovenskih uglednih možeh? To so bili zadnji trenutki poguma demokristjanov, ki so se nato potuhnili.

Kot slovenski komunist ste se v vsej dobi, ko ste sodelovali — sicer

iz opozicijskih klopi — pri upravljanju tržaške Občine, tudi dosledno zavzemali za konkretno uveljavljanje pravic naše narodnostne skupnosti in za uvajanje sožitja med Italijani in Slovenci. Kako ocenjujete uspeh vaših prizadevanj v tej smeri?

Pred dobrim letom nam je uspelo doseči odobritev resolucije, ki zahteva od parlamenta izglasovanje zaščitnega zakona za Slovence. Gre za pomemben dokument, ki izpodbija trditve, češ da je večina v Trstu protična... Nekaj uspehov smo nedvomno imeli v bitkah za skrčenje razlastitvenih območij za ljudske gradnje na kmečkih površinah, pri Sv. Ivanu in drugje. Prav tako se z zadoščanjem spominjam vseh bitk za ohranitev naših slovenskih sol in za reševanje prostorskih stisk. Marsikdaj so nas hoteli izriniti, a nam niso prišli do živega. Seveda, iz opozicije ni lahko voditi boja. Tako nam ni uspelo doseči zadovoljive rešitve glede sinhronitrona... Tudi vprašanje sožitja med Italijani in Slovenci ostaja odprto. Spominjam se, kako sem pred leti zahteval, naj bi občinski rekreatorski odigravali to vlogo spodbujevalca sožitja in medsebojnega spoznavanja. Isto velja za druge mestne kulturne ustanove.

Kakšen je vaš nasvet slovenskim kandidatom, ki bodo izvoljeni v tržaški občinski svet po junijskih volitvah?

Predvsem upam, da bo tokrat v vseh rajonskih, občinskih, pokrajinskih in deželnem svetu čimveč borbenih Slovencev, ki bodo nadaljevali z naporji za rešitev vseh še odprtih vprašanj. Novim slovenskim občinskim svetovalcem pa bi svetoval, naj se ne boje udariti po mizi, ko je potrebno, če hočejo, da jih bodo vsi spoštovali. Tudi politični nasprotniki.

Pogovor zapisal
LUČIJAN VOLK

Okrogla miza O tržaških gospodarskih perspektivah

Znani milanski gospodarski dnevnik »Il Sole 24 Ore« bo v ponedeljek ob odprtju svojega tržaškega dopisništva priredil na Pomorski postaji okroglo mizo na temo: »Trst, gospodarske perspektive za 90. leta«. Uvodoma bosta govorila predsednik tržaške Trgovinske zbornice Tombesi in predsednik Združenja tržaških industrijcev Toresella. O možnostih razvoja in o vlogi tržaškega gospodarstva na evropskem prizorišču bodo za okroglo mizo razpravljali predsednik Italijanske zveze trgovinskih zbornic Piero Bassetti, pooblaščen upraviteljica in direktorica družbe Daniela Cecilia Danieli, pooblaščen upravitelj zavarovalnice Assicurazioni Generali Alfonso Desiata, podpredsednik Zveze italijanskih industrijcev Carlo Patrucco in članica Gospodarske in socialne zbornice Evropske skupnosti Beatrice Rangoni Machiavelli. Razpravo bo vodil direktor dnevnika »Il Sole 24 Ore« Gianni Locatelli. Gre za vidne osebnosti, katerih udeležba daje sklepati, da vlada določeno zanimanje za vlogo, ki naj bi jo tržaško gospodarstvo odigralo v bližnji prihodnosti, zlasti po poenotenju tržišča Evropske skupnosti leta 1992.

Naj dodamo, da bo imel dnevnik »Il Sole 24 Ore« svoje tržaško dopisništvo na Trgu Škorklja 1.

Skupina 85 pripravila večer o pisatelju in mislecu Alojzu Rebuli in njegovem delu

V polno zasedeni dvorani Baroncini v Ul. Trento 8, je Skupina 85 v sredo zvečer svojemu hvalevrednemu prizadevanju za boljše poznavanje in razumevanje med Slovenci in Italijani na ravni kulturnega dialoga v našem mestu, dala še en pomemben prispevek s predstavitvijo tržaškega slovenskega pisatelja in misleca Alojza Rebuli in njegova dela. To zahtevno nalogo je Skupina 85 zaupala dvema univerzitetnima profesorjema: profesorju slovenske literature na videmski univerzi oz. na njeni stolici za slovenistiko, Arnaldo Bressanu, in profesorju ruske literature in obnemu dobremu poznavalcu Rebulovega literarnega dela, Aleksandru Skazi z ljubljanske univerze.

Kompleksnost Rebulove literarne in filozofske osebnosti in njegovega bogatega in razčlenjenega literarnega ustvarjanja, seveda ni dovoljevala kakšne celovitejšje analize pisateljevega dela, saj za to tudi ni bilo časa, vendar sta oba poročevalca kljub temu našla način, da sta v svojih izvajanjih osvetlila vsaj nekatere bistveneje aspekte Rebulove umetniške in nazorske vizije sveta in človeka v njem, izhajajoč pri tem tudi iz njegovega položaja manjšinskega pisatelja, ki je prerasel okvire te danosti.

Prof. Arnaldo Bressan je — spričo skromnega poznavanja Rebulovega literarnega dela v italijanski javnosti, saj doslej nobeno njegovo delo še ni izšlo v italijanskem prevodu — predstavil pisatelja in misleca Rebuli z bežnim preletom skozi njegova najpomembnejša dela, od poezij in novel preko esejistike do romanov in ob izluščevanju značilnosti posameznih skušal povzeti vodilno vsebino, vses-

kozi prisotno v Rebulovih delih: zgodovinske okvire in kritični študij preteklosti povezovati s sedanostjo, s čimer je Rebuli prerasel iz manjšinskega in narodnega pisatelja v univerzalnost, ki izhaja iz njegove vizije sveta od stare Grčije preko kristjanstva do nas.

Profesor Skaza se je s svoje strani izognil poskusu sintetične obravnave dosedanjega Rebulovega umetniškega ustvarjanja, ker ga — po njegovih lastnih besedah — bolj vznemirjajo nekateri posebni problemi Rebulove umetnosti in med njimi še posebej možnosti in meje intelektualnega dialoga v njegovih romanih, ki so po Skazovi sodbi tudi eden od osrednjih problemov sveta, v katerem živimo in v tem svetu sta tudi Trst in Skupina 85. Ugotavljal je, da je Rebuli uspelo preiti iz osebnih in narodnih stisk k

eksistenčni intelektualni problematiki, zadevajoči v prvi vrsti celotno vizijo sveta, ki presega slovenski ambient in njega samega ter dosega sodobnega intelektualca kot takega in njegov težak položaj v vrtincu sodobnih, često nasprotujočih si ideoloških in miselnih tokov. To preseganje partikularnega in nacionalnega pa seveda ne pomeni — je dejal prof. Skaza — da bi bilo Rebulovo delo poplitenno na nek nevtralen in brezbarven kolorit; nasprotno, narodni in posebej še intelektualni trenutek dobita, vključena v splošni in humani okvir in z Rebulovega vidika, tudi trajno, posebno vrednost in izraz. In še: Alojz Rebuli je pisatelj, ki je v svoji umetnosti znal odrednotiti tisto moderno načelo, po katerem se pisatelj ustvarjalno ukvarja s človekom, pojmovanim predvsem kot vizija sveta, kot

razmišljujoča in vrednotena pozicija in odnosu s samim seboj in z realnostjo, ki ga obdaja.

V nadaljnem izvajanju o dialogu v Rebulovih romanih je prof. Skaza dodal, da teži pri njem v območje monologa, ki se kaže v Rebulovi literarni strukturi oziroma v centralnosti Rebulovih literarnih oseb.

Na kratko seveda ni mogoče povzeti vseh izrečenih misli in ocen obeh izvajalcev, mogoče pa je reči, da je kljub parcialnosti izšla iz njih osebnost Alojza Rebuli kot pisatelja in misleca, ki zavzema danes eno vodilnih mest ne le v tržaški ali slovenski, pač pa v evropski razsežnosti.

Srečanje o Alojzu Rebuli je vodil predsedujoči Skupine 85 Pavle Merku. Marco Licalsi pa je občuteno prebral dva značilna odlomka v italijanskem prevodu iz Rebulovih romanov V Sibilinem vetru in Zelenu izgnanstvo. Razprava se zaradi prehitrega izteka razpoložljivega časa za sedubo doklapanje ni mogla razviti. Vanjo sta z nekaj obrobni, vendar pomembnimi ugotovitvami posegla prof. Miglia in prof. Košuta ter pisatelj sam, ki je glede svoje večkrat omenjene vernosti poudaril, da njegova vernost ali vera nikoli ni bila enostavna, pač pa vedno problematična do skrajnosti in da si je vedno sam postavljal vse možne ugovore do kristjanstva. V tem oziru mu je Dante mnogo bližji kot Manzoni. Z izjemo uvodnih besed prof. Skaze je ves večer potekal v italijanski, žal pa je med številnim občinstvom, razen častnih izjem iz vrst italijanskih intelektualcev, bila spet večina Slovencev, kar kaže na vso težavnost poslanstva, ki si ga je zadala Skupina 85. (jk)

Huda kri pri združenju »Giustizia e liberta«

»Doživeli smo nezaslišano krivico«

Civilno združenje »Giustizia e liberta« je pred kratkim sestavilo svoj statut, ki ga sedaj predstavlja prebivalstvu. V tržaški občini je statut predstavilo preteklega 27. marca, sledile so predstavite v Goriškem in v Trzinu. Danes pa bi moralo Združenje pojasniti vsebino svojega pravilnika v devinsko-nabrežinski občini. Po besedah enega od pobudnikov tega gibanja, Maurizia Fogarja, pa se je prav v tej občini nepričakovano zataknilo. V ta namen je sklical tiskovno konferenco, na kateri je tudi obrazložil, zakaj je prišlo do hude krivi.

V začetku tedna je eden od simpatizerjev združenja »Giustizia e liberta« vprašal nekega občinskega uslužbenca, če bi gibanje lahko dobilo v najem prostore socialnega centra v naselju Sv. Maura v Sesljanu. Uslužbenec ga je napotil k pristojnim osebam, medtem pa so člani gibanja razdelili kakih 500 letakov, na katerih je natisnjen statut. V sredo pa je na Združenje prišlo pismo devinsko-nabrežinske uprave, da prostor centra ne more dati na razpolago iz higienskih razlogov. V istem posloju sta nareč tudi otroški vrtec in služba za prizadete. Občinska uprava je prošnjo zavrnila z

utemeljitvijo, da »ni v njem navadi odstopati šolskih poslopih za prireditve političnega značaja«. Maurizio Fogar in njegovi pa so se spotaknili prav ob to dejstvo, rekoč, da je bilo v omenjenem centru že več prireditev, tudi izrecno političnih, in da zato ne vidi razloga za zavrnitev. Dejal je tudi, da je o dogodku že obvestil odvetnike, ki branijo pravice združenja »Giustizia e liberta« in ki sedaj preverjajo, če obstajajo pogoji, na osnovi katerih bi bilo mogoče devinsko-nabrežinsko upravo prijavitelj sodnim oblastem.

Župan Brezigar z dogodkom ni bil neposredno seznanjen, saj ni bil prisoten na seji, na kateri so obravnavali dogodek. Ko smo ga prosili za pojasnilo nam je dejal, da centra že več časa ne dajejo na razpolago prav zato, ker so v njem pomembne javne službe, vrtec in služba za prizadete pa si delita tako sanitarne prostore kot kuhinjo, zato je prostor za javne manifestacije neprimeren. Poslopje se imenuje socialni center samo zato, ker ga uradno še niso preimenovali, o prireditvah, ki naj bi se tam vršile pa je dejal, da gre za silvestrovanja, pustne plesne in poletne šagre, ki jih prireja tamkajšnje prebivalstvo.

Moški pevski zbor Tabor jutri v gosteh pri KD Lipa

Pri kulturnem društvu Lipa iz Bazovice se je uveljavila navada, da vsaj enkrat v sezoni priredi zborovski koncert. Tako je lansko leto spomlad nastopil domači pevski zbor s samostojnim koncertom, ki je bil združen s podelitvijo Gallusovih značk zaslužnim pečem. V soboto, 14. maja, bo ob 20.30 društvo v ta namen gostilo v kinodvorani v Bazovici moški pevski zbor Tabor z Opčin. Sicer goji društvo redne stike z openskim društvom, se zlasti zadnja leta se njihova dramska skupina redno predstavlja Bazovcem s svojimi duhovitim in zabavnimi igrami.

Od zadnjega nastopa openskega pevskega zbora pa je preteklo že več let, zato je to gostovanje toliko bolj zaželjeno in pričakovano. Od svoje ustanovitve, marca 1969, je moški pevski zbor Tabor nastopal na raznih svečanostih in prireditvah na Opčinah in v okolici, pa tudi v raznih krajih Slovenije in Avstrije. Gostoval je tudi v Makedoniji in Dalmaciji, kamor je ponesel našo pesem. Vsako leto se redno udeležuje revije Primorska poje. Omembe vredna je tudi lanska uvrstitev na deželnem tekmovalju »Coro vivo« v Vidmu. Na jutrišnjem kulturnem večeru bo nastopil tudi domači pevski zbor Lipa, ki sicer redno vadi, je pa zadnje čase manj nastopal. Ravno zato izrablja možnost, da zapoje pred svojim občinstvom. Vsekakor bo nastopu sledila družabnost, ki naj bi prispevala k navezavi še tesnejših stikov in k utrditvi prijateljskih vezi med člani obeh društev. Ob kozarcu zlate kapljice bo slovenska pesem prešerno donela v pomladansko noč.

V števerjanskem občinskem proračunu prednost vodovodu in urejanju cest

Občinski svet v Števerjanu je na svoji zadnji seji odobril proračun za tekoče leto, ki ga je predložila občinska uprava. Proračun so podprli svetovlaci večine, medtem ko so trije predstavniki opozicije glasovali proti. Soglasno je bil na istem zasedanju odobren tudi triletni programski načrt za obdobje 1988-90. O obeh dokumentih je na seji poročal odbornik za finance Miklus. Čeprav zakonski dekret nalaga poviške letnih davke in tarif, ostajajo javne uprave še vedno brez potrebnih finančnih sredstev, ki bi jim jamčila politično in administrativno avtonomijo, je dejal.

Proračun za leto 1988 predvideva 2 milijardi, 835 milijonov 411 tisoč lir dohodkov in izdatkov. Končna številka je torej podobna lanskemu, čeprav je treba povedati, da so v tej ciferi vštete nekatere postavke, ki so sicer pravilno predvidene v proračunu, ni pa rečeno, da se bo predvidevanje uresničilo v tekočem letu. To velja na primer za več kot milijardo lir, ki naj bi jo Dežela dodelila za obnovo medobčinske ceste vna in češenj.

Tekoči stroški bodo po predvidevanjih v tem letu znašali skoraj 607 milijonov lir. Od tega bodo 211 milijonov namenili splošni upravi, 130 izobrazbi in kulturi, 149 stroškom na socialnem področju (všeti sta vodovodna in smatarska služba), 109 milijonov cestam in razsvetljavi. Med investicijami zasledimo, poleg že omenjene obnove ceste

vina in češenj, 564 milijonov za vodovod. Investicije skupno presegajo milijardo 900 milijonov lir.

Od kod bo Občina v tem letu črpala denar za te stroške? Manjši del (76 milijonov) od taks in davkov, približno pol milijarde od državnih in deželnih nakazil, 66 milijonov bo izvedavnih dohodkov. Ostali dohodki, pretežno za investicije, naj bi prišli od posojil oz. prenosa kapitala.

Načelnik opozicije Hadrijan Corsi je v zvezi s proračunom postavil več vprašanj. Predlagal je, naj bi v proračunu zmanjšali postavke, glede katerih je vprašljiva uresničitev v tem letu. Vprašal je, ali bo Občina kos plačevanju obresti za vsa najeta posojila, in še zakaj so se zmanjšali stroški za postavko, ki je namenjena šolstvu in kulturi, precej pa se je povečala postavka za razsvetlavo in ceste. Pojasnila je zahteval tudi glede postavk za upravljanje vodovoda in smatarsko službo.

Upravitelji so odgovorili, da je edina vprašljiva postavka, sicer največja, tista za ceste vina in češenj, ki jo pa gre vsekakor vnesti v proračun. Posojila bi morala biti krita, saj so nekatera še iz prejšnjih let in obstaja tudi kritje države. Povišanje nekaterih postavk odvisi od vključitve stroškov za delovno silo v postavko samo. Za kulturne dejavnosti (prispevke) so lahko predvideli samo poldrugi milijon, ker

pač nima Občina dovolj denarja: če se bo dalo kaj prihraniti na drugih postavkah, bodo denar namenili kulturi. Župan je s tem v zvezi na Corsijevo vprašanje napovedal selitev knjižnice v prostore osnovne šole, ker je župinja, ki je lastnik sedanjih prostorov, zaprosila, naj bi knjižnico preselili.

Triletni programski predlog vsebuje številna predvidevanja, ki pa so - kot je uvodoma dejal odbornik za finance - povsem odvisna od državnih ali deželni finančnih posegov. V tekočem letu nameravajo med drugim zgraditi 6. del vodovoda (300 milijonov), urediti ceste češenj prav tako za vsoto 300 milijonov, urediti cesti Aščevi-Grojna in cesti pri pokopališču na Jazbinah, urediti kapelico na pokopališču v Števerjanu in pokopališče na Jazbinah, ojačiti javno razsvetlavo. Drugi posegi so še predvideni v zvezi s šolskimi objekti, socialnim skrbstvom, javnimi storitvami in delovanjem občinskih služb, varstvom okolja (problemi odpadkov, zaščita okolja itd.). Podobne posege obsega tudi program za naslednje dve leti.

Svetovalec Corsi je predlagal, naj bi v programski načrt vnesli še izrecno omenbo posegov na kulturnem področju, za nekmetijske gospodarske dejavnosti in preventivne ukrepe za zaščito teritorija pred usadi. Večina je te predloge, ki so bili sicer že delno zajeti v programu, sprejela.

Privedite ob odprtju bo ob 10. uri

Dvojezična knjižnica v Romjanu se jutri vseli v nove prostore

Dvojezična občinska knjižnica v Romkah se bo jutri vselila v nove prostore na Trgu Sv. Štefana v Romjanu. Ob tej priložnosti prireja Občinska komisija za slovensko manjšino, ki deluje v okviru ronške občinske uprave, kulturno srečanje, s katerim želijo obeležiti pomemben dogodek za vse Slovence v Laškem.

Srečanje ob odprtju novih prostorov dvojezične knjižnice se bo pričelo ob 10. uri. Pozdravila bosta odbornik za šolstvo pri Občini Ronke ter predsednica Komisije za slovensko manjšino

Nivea Samar. Kulturni program bo obsegal predstavitev pesniške zbirke Jedra, delo slovenskega tržaškega pesnika Aleksija Pregarca. Sledilo bo pripovedovanje pravljic za otroke. Otrci bodo tudi aktivno soudeleženi pri odprtju sedeža knjižnice: učenci slovenske osnovne šole v Romjanu so namreč pripravili ilustracije na motive iz prebranih knjig in bodo svoje izdelke predstavili na razstavi ob jutrišnjem srečanju.

Kulturnemu programu bo sledilo družabno srečanje ob zakuski.

KULTURNI DOM

GORICA

Caffè concerto

Drevi ob 21. uri v Kulturnem domu nastop ansambla

MODEL T BOOGIE

Prireja zadruga MITT v okviru večerov Blues e dixieland.

Vabljeni!

V galeriji Spazzapan Antološka razstava del Maria Tudorja

V galeriji Luisa Spazzapana v palači Torriani v Gradišču bodo danes ob 18. uri odprli antološko razstavo slikarja Maria Tudorja. Umetnik, rojen leta 1932 v Gorici, živi in dela v Milanu. V Gradišču bodo predstavili okrog 60 umetnin, ki jih je ustvaril v več kot 30-letnem slikarskem delu.

Ob razstavi bodo objavili katalog, ki med drugim vsebuje kritični prispevek prof. Giuseppeja Mazzariola z Univerze Cà Foscari v Benetkah in življenjepis umetnika, ki ga je pripravil prof. Fulvio Monai.

razne prireditve

Sekcija KPI Jože Srebrnič iz Doberdoba prireja danes, 13. maja ob 20.30, predstavitev knjige o Jožetu Srebrničju.

razna obvestila

Slovensko planinsko društvo vabi člane in prijatelje, da se v nedeljo, 15. t. m. udeležijo planinskega srečanja na Koradi. Zbirališče pri pevskem mostu, na goriški strani, odhod ob 9. uri. Prevoz s lastnimi sredstvi. Na Vrhu Korade bo ob 11. uri krajša slovesnost, nato pa družabnost.

koncerti

V Kulturnem domu v Novi Gorici bo drevi ob 20.30 izvenabonmajski koncert moškega pevskega zbora Provox iz Nove Gorice. Dir. Jožko Harej. Gosta večera Branko Brezavšček (violina) in Brina Jež-Brezavšček (klavir).

kino

Gorica

CORSO 17.30-22.00 »L'ultimo imperatore«. R. Bernardo Bertolucci.

VERDI 18.00-22.00 »Settembre«. Režija W. Allen.

VITTORIA 17.30-22.00 »La bottega del piacere«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR Danes zaprto. COMUNALE Klavirski koncert zaradi boleznih odpadov.

Nova Gorica

SOČA Ni predstave. DESKLE 19.30 »Smrt po smrti«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI Al Giardino Korzo Verdi 57, tel. 84879

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU Comunale, Ul. Aulo Manlio 14, tel. 480405

POGREB Leopolda Devetaka bo danes, 13. maja na Vrhu. Do pogreba leži v mrliški veži splošne bolnišnice v Gorici, od koder bo ob 14.30 šel sprevod na Vrh. Cerkevni obred bo ob 15. uri v cerkvi na Vrhu.

Ob izgubi dragega moža in očeta Leopolda Devetaka, dolgoletnega člana našega društva, izrekamo iskreno sožalje svojcem. Društvo slovenskih lovcev F-JK Doberdob

Člani gospodarske zadruga Vrh, ŠKD Danica in sekcije VZPI-ANPI izrekajo občuteno sožalje svojcem ob smrti Leopolda Devetaka.

Balinarski klub Danica sočustvuje z družinskimi člani in sorodniki ob žalostnem dogodku v družini.

Sekcija VZPI v Sovodnjah sočustvuje z družino ob boleči izgubi Franja Mastna.

Sindikati pripravljajo svoj predlog internega sporazuma v Manifatturi G.

Sestanek z odbornikom Carbonejem v Trstu

Na deželnem odborništvo za industrijo je bil v sredo sestanek med deželnim odbornikom Carbonejem in predstavnikoma sindikalnih zvez CGIL/CISL/UIL. Za sestanek so zaprosili sindikati, predmet pogovora pa je bilo stanje v tovarni Manifattura Goriziana, posebej pa ocena novih investicij, ki jih nameravajo izpeljati v prihodnjih dveh letih.

Podjetje je predstavilo prošnjo za dodelitev financiranja in sicer v vrednosti devet milijard lir. Štiri milijarde naj bi zagotovili na osnovi zakona št. 22, pet pa v obliki posojila rotacijskega sklada.

Žal, kakor je mogoče razbrati iz poročila za tisk sindikalne zveze, niso znane tehnične podrobnosti, kje in zakaj naj bi investirali omenjeni denar. Deželni odbornik Carbone je na srečanju povedal, da bo deželna družba

Friulia ocenila če je investicija gospodarsko osnovana, menda pa namerava Dežela postaviti tudi pogoj, da podjetje za dve milijardi zviša glavnico.

To bi predstavljalo dodatno jamstvo, za trenutno zaposlene delavce in obenem odprlo možnosti novih zaposlitev. Žal podrobnosti niso znane.

Kakšno je stanje v tovarni in kaj se predvideva za prihodnje dni? V sredo so delavci začasno prekinili s protinimi akcijami in stavkami in bo premirje trajalo, kot napovedujejo, teden dni. V četrtek, 19. t. m. bo namreč na sedežu zveze industrijev novo srečanje med sindikalnimi predstavnikoma in vodstvom podjetja. Ob tej priložnosti bodo sindikati predstavili predlog za nov interni sporazum, ki naj bi pripomogel k premostitvi sedanjega težkega trenutka.

V ponedeljek, 16. t. m. pa bo v tovarni sindikalna skupščina, kjer bodo delavcem posredovali zaključke srečanja na Deželi in predstavili osnutek internega sporazuma.

Stanje je, tako lahko rečemo, za dober teden zamrzjeno.

Jutri slovesnost

Dvajset let ustanove ERSA

V deželnem avditoriju bo jutri dopoldne slovesnost ob 20-letnici delovanja Deželne ustanove za razvoj kmetijstva. Ob tej priložnosti bodo odprli tudi fotografsko razstavo. Na slovesnosti bodo govorili župan dr. Scarnano, rektor videmske univerze Franco Frilli, predsednik Ustanove Del Gobbo in predsednik deželne vlade Biasutti. Slovesnost bo ob 10. uri z odprtjem razstave.

Begunce z ladje bodo vrnil

Sedem beguncev, ki so se ilegalno vkrkali na ladjo Esquire, ki je v terek jutraj priplula v tržaško pristanišče, je nastanjenih v nekem goriškem hotelu, vendar bodo tri Gance že kmalu pospremili domov. Podobna usoda čaka tudi druge štiri, vendar bo treba pred tem opraviti še vrsto formalnosti. Begunci so se vkrkali na ladjo v pristanišču Duan v Kamerunu, kjer je ladja natovorila hlodovino. Ladja Esquire je pred Tržičem pristala v Valenciji, vendar tamkajšnje oblasti niso dovolile, da bi ilegalne potnike izkrcali.

Določeni celoletni kontingenti

Prihodnji teden bencinski boni

Čez nekaj dni, predvidoma že od ponedeljka dalje, bodo na razpolago nakaznice za gorivo proste cone. Na zadnji seji razširjenega odbora Trgovinske zbornice so bile namreč določene posamične celoletne kvote. Upravičenci, lastniki avtomobilov do 11 konjskih moči, imajo pravico do 640, oziroma 620 litrov goriva po znižani ceni; lastniki večjih avtomobilov (preko 11 KS) pa do 900, oziroma 840 litrov. Prva količina se nanaša na upravičence z bivališčem na območju goriške in sovodske občine, druga pa na upravičence iz preostalih občin v pokrajini.

Vseh upravičencev je po zadnjih podatkih 41.356. Novih upravičencev v prvem letošnjem štirimesečju pa nad 800.

Razširjeni odbor Trgovinske zbornice je na isti seji sprejel tudi nekaj sklepov o nadaljnjih posegih v korist gospodarskih pobud. Med drugim je izrekel ugodno mnenje o prodaji proizvodnih prostorov zadrugi Isontex, na območju nekdanje tekstilne tovarne v Podgori. Halo je od Cotonifia Trieslina pred leti kupila Trgovinska zbornica s sredstvi Goriškega sklada in s tem omogočila realizacijo zanimive in ekonomske upravičene gospodarske pobude.

Dijaki iz Doberdoba v Rižarni

Dijaki prvega in drugega razreda doberdobske sekcije nižje srednje šole Ivan Trinko so bili v soboto, 7. t. m. v Trstu, na ogledu Rižarne. Spomeniški kompleks, kjer je delovalo edino nemško uničevalno taborišče v Italiji, so si ogledali v spremstvu novinarja Franca Udoviča.

Pridržana prognoza za dijaka Povožil ga je avtomobilist

Nepazljivost je verjetno botrovala hudi nesreči, ki se je včeraj okrog 8.20 pripetila v Marianu. 30-letni domačin Alessandro Trevisan, Ulica Cormons 8, je namreč s svojim avtomobilom fiat 127 povozil 13-letnega dijaka Damiana Silvestrija, prav tako iz Mariana, Ulica Manzoni 72. Hudo ranjenega fanta so z rešilec zelenega križa nemudoma pripeljali v goriško splošno bolnišnico, kjer so mu ugotovili močan pretres možganov in zlom čeljusti. Zaradi hudih poškodb so ponesrečenca kmalu zatem odpeljali v videmsko bolnišnico, kjer so ga na nevrokirurškem oddelku sprejeli s strogo pridržano prognozo.

Nesreča se je pripetila pred stavbo, v kateri Damiano Silvestri stanuje, dijak pa se je ravno takrat odpravil na bližnjo nižjo srednjo šolo. Orožniki iz postaje v Gradišču še niso zaključili preiskave.

Do hujše prometne nesreče je prišlo v sredo zvečer tudi pri Krminu. 35-letna Jadranka Stenetinec, rojena v Čakovcu, stanujoča pa v Dolenju, se je namreč z avtomobilom fiat 127 zaletele v motorno kolo, ki ga je upravljaj 31-letni Lucio Gismondi. Mož, ki je po

poklicu vojak v kasarni »Gorizia« v Krminu, se je pri padcu pošteno pobil po celem telesu in utrpel zlom levega geznja. Zaradi teh in drugih udarcev se bo moral Lucio Gismondi zdraviti najmanj mesec in pol.

Komemoracija Alda Mora

V dvorani »Pietro Cocolin« bo drevi, ob 18. uri, komemoracija ob 10-letnici smrti Alda Mora. Govoril bo Corrado Belci. Ob 19.30 bo v bližnji cerkvi sv. Karla maša zadušnica, ki jo bo daroval nadškof Bommarco. Komemoracijo prireja pokrajinski komite krščanske demokratije.

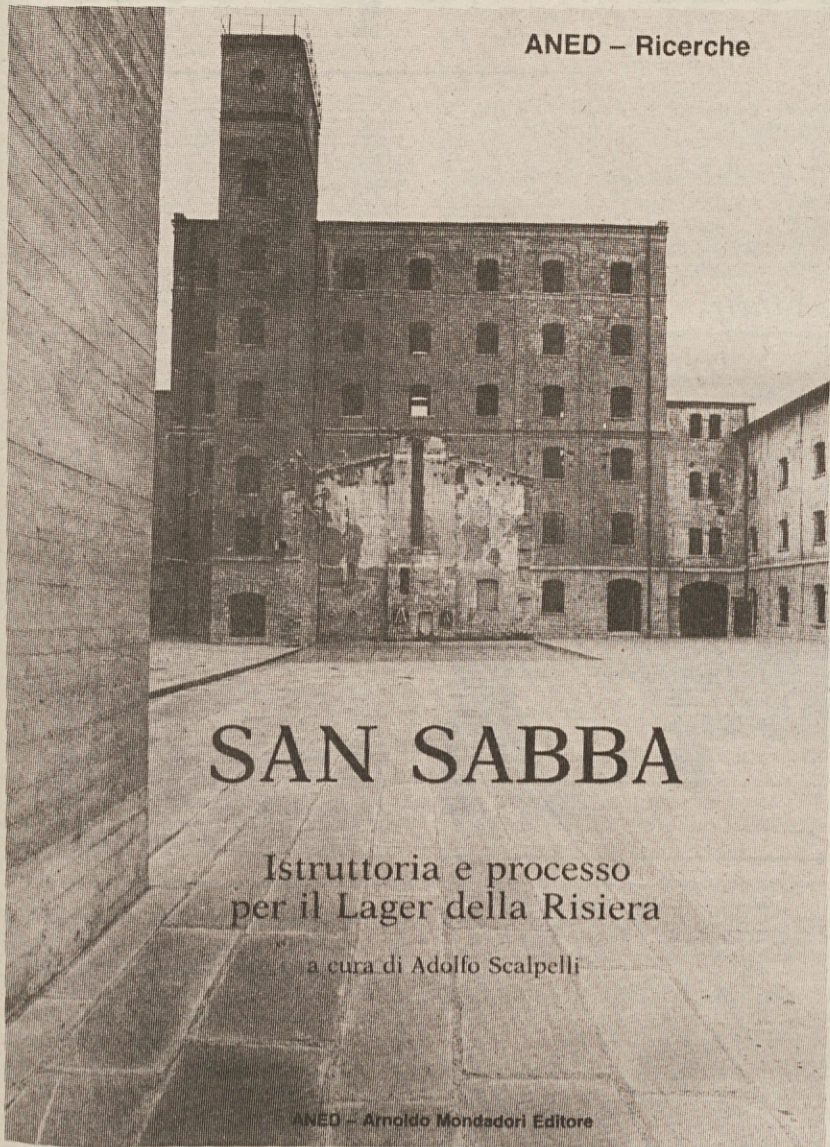
Poseben poštni žig

Ob današnjem zaključku državnega športnega prvenstva za dijake, bo poštna uprava poskrbela za poseben žig. Žig bo na razpolago v telesibusu, ki bo parkiran pred telovadnico UGG v Ulici Rismondo.

Knjiga je izšla pri založbi Mondadori

Pričevanje o preiskavi in procesih o Rižarni

SAN SABBA

Istruttoria e processo
per il Lager della Risiera

a cura di Adolfo Scalpelli

ANED - Arnoldo Mondadori Editore

Pri največji italijanski založbi Arnoldo Mondadori Editore je včeraj izšla knjiga o tržaški Rižarni. Knjiga v dveh zvezkih z naslovom San Saba (Sv. Sobota) in podnaslovom Istruttoria e processo per il Lager della Risiera (Preiskava in proces o taborišču v Rižarni) je bila vključena v zbirko Mondadori/ANED - Ricerche. Delo obnavlja tragično zgodovino edinega uničevalnega taborišča v Italiji, potek preiskave o nacističnih grozodejstvih in procesa proti nacističnim krvnikom pred tržaškim porotnim sodiščem in nato pred prizivnim porotnim sodiščem.

Pobudo za knjigo je dalo ANED - Vsestravno združenje bivših političnih deportirancev v nacističnih koncentracijskih taboriščih, z namenom, da bi postali izsledki preiskave in obeh procesov o tržaški Rižarni opomin za sedanje rodove in instrument za spoznavanje polpretekle zgodovine. Delo je uredil Adolfo Scalpelli, ravnatelj milanskega Inštituta za zgodovino odporništva. V prvem zvezku je poudarek predvsem na zgodovinskem pregledu. Galliano Fogar, predsednik Deželnega inštituta za zgodovino osvobodilnega gibanja v Furlaniji-Juljski krajini tako piše o nacistični okupaciji Adriatskih Küstenlanda in uničevalnem taborišču v Rižarni. Esej o pokolu v Rižarni trideset let kasneje in o »polovičnem procesu« je prispeval Enzo Collotti, docent sodobne zgodovine na Univerzi v Firencah. Collotti je tudi avtor članka z naslovom Razsojena razsodba, ki zaključuje prvi zvezek. O preiskavi o grozodejstvih Einsatzkomanda sta pisala Giorgio Marinucci in Gianfranco Maris. Prvi je profesor kazenskega prava na Univerzi v Milanu, drugi pa je predsednik ANED. Pred porotnim sodiščem je naslov prispevka Vojmira Tavčarja, novinarja Primorskega dnevnika, ki je sledil obema procesoma v Trstu.

V drugem zvezku so zbrani dokumenti tako iz preiskave, kot tudi z obeh procesov, v zaključnem delu knjige pa so objavljena nekatera pisma žrtev Rižarne, seznam nacistov, ki so delovali v Adriatsches Küstenlandu, seznam 525 preživelih in seznam žrtev.

Knjiga je izšla te dni v Ljubljani pri Cankarjevi založbi

Izbor pesmi Med viharji in tišino ob 75-letnici pesnika Mateja Bora

Presek knjigotrske luknje in igre števk je lahko za bralce slovenskega leposlovja tudi srečen: ob petinsetdesetletnici prve osebe — Vladimira Pavšiča - pesnika Mateja Bora in, ker na policah knjigarn že nekaj časa ni mogoče več dobiti izbora njegovih pesmi, je izšla nova knjiga: **Matej Bor, Med viharji in tišino: Izbor pesmi.** Izbor, spremna beseda in opombe Janez Menart. Pod uredništvom Toneta Pavčka je knjigo založila Cankarjeva založba v Ljubljani.

Vladimir Pavšič se je rodil 1913. leta v Grgarju pri Gorici, od koder se je po italijanski zasedbi po prvi svetovni vojni z družino preselil v Štore pri Celju. Tam je končal osnovno šolo, v Celju gimnazijo, na ljubljanski univerzi diplomiral iz slavistike. Bil je novinar, pa profesor v Kočevju, potem pa so prišli tuji: bila je okupacija in bila je vojna.

Februarja 1942. leta je pod psevdonimom Matej Bor objavil zbirko »Previharimo viharje«. V ilegali natisnjenih 5.000 izvodov je bila prva tiskana

zbirka protiokupatorskih pesmi, ki jih je med vojno dalo kako evropsko odporniško gibanje. Vladimir Pavšič je postal pesnik Matej Bor. Pa ne le pesnik - pisal in tiskal je še gledališka dela, dva romana in zbirko proze, knjige za mladino in epigrame. In prevajal.

Nov izbor Borovih pesmi je založba v sredo v Ljubljani z bolj in manj izbranimi besedami Toneta Pavčka, Janeza Menarta in avtorja samega predstavila slovenski pismeni javnosti pred samoimenovanim »cvetom slavistike in poezije«. Zbrani so marsikatero rekli, v zraku pa je viselo vprašanje, zakaj je morala nova knjiga iziti v desetkrat manjši nakladi kot pa avtorjeva prva, v ilegali natisnjena pesniška zbirka. Mogoče pa tudi zato, ker je ob predstavitvi novega izbora pesmi »cvet slavistike in poezije« uspel kljub nasprotnemu zaklinjanju več povedati o gospodarstvu kot pa o Borovi poetiki. Ta pa je bila in ostaja še naprej »Med viharji in tišino«.

DEJAN VERČIČ

Matej Bor

Pri Mladinski knjigi ponatis dragocenega dela Gustava Schwaba

Aktualnost antičnih pripovedk

Založba Mladinske knjige je izdala obširno in dragoceno knjigo nemškega avtorja Gustava Schwaba, v kateri so zbrane skoraj vse antične mitološke pripovedke. Poznavalcem je najbrž znano, da je omenjeno Schwabovo delo že več kot sto let po vsej Evropi nekakšno klasično branje. Knjiga je v izvorniku izšla v prvi polovici prejšnjega stoletja, v času romantike, Gustav Schwab pa je bil, tudi sam romantik in pod vtisom duha tistega časa, prijatelj z Goethejem, Hölderlinom in drugimi pesniki. Zbiranja antičnih zgodb in popisana mitologije iz starogrškega in rimskega sveta se je torej lotil z veliko mero spoštovanja in ljubezni, kar je bilo značilno za tedanji odnos do antične kulture. Nova slovenska izdaja, gre za tretji ponatis, v prevodu Jožeta Dolenca, prinaša nekatera dopolnila na osnovi Sovretovih prevodov posameznih del iz grške in rimske književnosti, pridodan pa je tudi obširen in skrbno napisan uvod Jožeta Kastelica, ki bralca uvede v kompleksen in raznolik svet grške antike.

Mitološke zgodbe, nastanek in življenje bogov, Odisejeve peripetije, vse to je del zakladnice, iz katere so zrastle sredozemske kulture. Mit, v tančico skrivnostnega, odmaknjenege časa zavite pripovedi, ta krhka zgradba, ki jo je v svoji dedski mladosti oblikoval grški človek, ni nikoli prenehala vzbujati začudenja in občudovanja. Toda na nek način so se proti mitu postavili že sami Grki, s svojim logosom, rojstvom razuma in filozofije. Krhka zgradba mita pa je vztrajala, neprenehoma se je postavljala kot nedosegljivi vzor in izkazalo se je, da pravzaprav nič v naši zavesti ni tako čvrstega in trdovratnega, kot je mit. Resnično se danes lahko vprašamo, kaj je v teh mitoloških podobah tako očarljivega, da so še vedno žive, da uspejo spregovoriti in nam pripovedovati celo o tistem, kar mi sami, že tako daleč narazen, vendarle smatramo za naše lastno bistvo. Morda je mitološka pripoved vedno znova zanimiva zato, ker se dogaja v času duha, ne pa v linearnem, merljivem času, kakršnega izračunava fizika. Veliki raziskovalci humanističnih ved so se s pozornostjo posvečali mitu in v starih pripovedkah odkrili ne samo neko čvrsto zgradbo, marveč pravo strukturo zavesti. Mitološke zgodbe so bile zato velikega pomena za vse, ki so se želeli dokopati do načina, kako deluje človeško mišljenje. Tudi sam Freud je vse življenje z veseljem posegal po široki zakladnici mitologije in večkrat

se je izkazalo, da je to, do česar se je sam dokopal po analitični raziskovalni poti, že prisotno in lepo upovedano v mitoloških zgodbah.

Vzemimo pripoved o Ojdipu, ki, nevede, ubije svojega očeta in se poroči z materjo Jokasto. Iz njune zveze sledijo nesrečni, a čudoviti otroci — Antigona, Polinejk itd. Stari Grki so za takšne zmete, za pomoto, v katero se zapleteš, a ne zaradi svoje krivde, imeli celo posebno besedo — hamartia. To je beseda, ki ji danes težko najdemo ustrezni pomen, skozi krščanstvo pa se je, ta krivda, tragična pomota, spremenila v greh. Tudi motiv prvega, izvršnega greha, je mogoče zaslediti že pri Grkih. Predno se na Olimpu vzpostavi urejeni svet suverene Zevsove vladavine, je treba prehoditi kar dolgo pot številnih pobojev in umorov. Ko bitje postane civilizirani človek, ima krivdo že zapisano v sebi. Pradavni, izvorni greh se je vselej že dogodil, občutek krivde in spomin nanj pa se vedno znova obnavljata. Je občutek krivde zapisan v človeku zato, ker se je zares zgodilo vse tisto, kar pripovedujejo mitološke zgodbe, ali pa so antični miti imeli tako izostren posluš, da so znali upodobiti temačne globine človeškega duha?

Vprašanje je seveda napačno zastavljeno. Če bi že hoteli dati kak odgovor, bi ga morali začeti iskati tam, kjer se mit in človeška zavest križata, kjer se mit prikazuje kot srčno delo človekove imaginacije, človek sam pa je vselej že potomec tega mita. To je šele pravi čas človeškega duha, ki se v nasprotju z merljivim, fizikalnim časom, giblje vedno naprej in nazaj, razpet je, kot človekova želja, med prej in potem. Zgodilo se bo to, kar je že bilo. Prav zato, ker govori mit v tem jeziku, v jeziku duha, ostaja neumrljiv.

In, mimogrede rečeno, mar se ni vsem nam, ki smo se v teh zadnjih stoletjih pogosto samozavestno odvrčali od antičnih pripovedk, polni zaupanja v bodočnost napredka, zgodilo, glej čudo, ravno to, da smo padli v nov, včasih zastrašujoč mit o znanstveno-tehnološkem napredku in razvoju! V mit, ki nas prepričuje v odrešilno moč znanosti in v katerem tičimo do vratu, ki pa je, v primerjavi z božansko Diké, veliko siromašnejši.

Knjiga **Najlepše antične pripovedke**, ki je zdaj bralcem na voljo v novi izdaji, je resda dokaj draga (40.000 lir v TK), vendar je svojega denarja vredna. Ugodna priložnost za morebitno darilo.

IGOR ŠKAMPERLE

V galeriji Bassanese v Trstu začetek likovnega »rondeja«

Valvassori vabi na svoj Titanic

Napovedani likovni »ronde« se je pričel. V galeriji Bassanese se je namreč začel ciklus likovnih prireditev, ki so ga poimenovali po starem in radoživem srednjeveškem plesu »ronde«, v katerem se vsi plesalci predstavijo v zaključenem plesu, a tudi v posameznih točkah. In prav tako se bo v galeriji Bassanese predstavilo pet tržaških in goriških likovnikov, ki imajo nekaj skupnih potez, a se obenem zelo razlikujejo eden od drugega: Giorgio Valvassori, Adriano Bon, Roberto Kusterle, Odinea Pamici in Franko Vecchiet. Poleg tega pa se bo vsak od njih predstavil tudi z zelo različnimi deli, ki jih označujejo drugačne likovne in obrtniške tehnike in ki rastejo z različnih postavk. Prvi »plesalec« galerije Bassanese je torej goriški slikar Giorgio Valvassori, ki je konec aprila odprl razstavo z naslovom Titanic.

Sam naslov — brez obotavljanj se navezuje na ladjo velikank, ki se je potopila v mrzli in temni polarni noči — je dovolj zgovoren za razstavo, ki ne dopušča nikakršnih mejnih občutkov, ki ti ne dovoli, da bi ostal hladnokrven ali brezbržen. Močna je in samozavestna, ko bi o razstavi lahko govorili kot o človeku, presenetljiva. V hipu te odbije ali te popolnoma očara in zato je verjetno vsak objektivni pristop do nje skoraj nemogoč. Poleg tega pa je za poznavatelja Valvassorijevih prejšnjih del prava novost, saj se je slikar odločil za popolnoma nove upodobitve: po svetlih in

včasih nežnih (čepav vedno tridimenzionalnih) slikah in objektih je Valvassori izbral moč in ekspresivnost črne barve, hrapave površine, začrnelega in zoglenelega lesa in z njimi ustvaril drobce — čepav so njihove dimenzije dokaj velike — svojega obupa. Z obupom — nad življenjem, nad umetnostjo? — je Valvassori napolnil bele prostore galerije Bassanese.

»Titanic« je simbol nekega osebnege življenjskega razpoloženja, ki pa postane obče zaznavno: občutek obupa in onemoglosti, a tudi upora, saj so tudi v tem primeru slike tridimenzionalne. Njihova oblika namreč dokazuje, da se umetnik ni odpovedal dialogu, pač pa da je s postavljanjem svojih objektov v širše okolje ohranil stik z le-tem. Za upodobitev tega življenj-

skega razpoloženja pa je Valvassori izbral mogoče že nekoliko izrabljeno ikonografijo: drobce podob slavne morske velikanke smo že srečali v mnogih likovnih umetninah, od filma do designa. Od le-tega je Valvassori ohranil tudi nekatere poteze, zaradi katerih je celota lažje dojemljiva. Kljub temu pa je njegovo delo krepko individualno in avtonomno od ikonografskih usedlin: bok ladje s kosčkom ledu postane tabla, na katero zapisati spomine, ograjeno okno je hkrati kletka in varnostna ograja, raztrgano kovinsko jadro pa postane zastava, prošnja in hkrati nudenje SOS.

Valvassori živi torej na križpotju med severnim zlim duhom novega ekspresionizma in novimi abstrakcijami, ki so premagale močvirje transavantgarde.

B. GRUDEN

Na mednarodnem festivalu video filmov

V Bruslju druga nagrada filmu Evgena Bavčarja

Evgen Bavčar, naš pariški rojak, ki je bil pretekli mesec gost Slovenskega kluba v Trstu, je prejel izredno priznanje na mednarodnem festivalu video filmov v Bruslju. Njegov petdesetminutni dokumentarec Le regard ébloui (Preslepljen pogled), ki ga je posnel skupno s francoskim cineastom Jaquesom Deschampsom, je bil vključen v tekmovalni spored, na festivalu pa mu je strokovna žirija podelila drugo nagrado.

Film je odkupila belgijska televizija in ga takoj po končanem festivalu predvajala v svojem večernem programu. (Na sliki: Evgen Bavčar)

MILKO BAMBIČ

Nagrajevanje likovnega ex tempore v Repnu

Pred dnevi je bilo na slikovitem dvorišču osmice Puričevih v Repnu podeljevanje nagrad udeležencem letošnjega prvega ex tempore tekmovanja, ki ga je priredil tržaški krožek CISEAT (neke vrste nekdanji Dopolavoro). Ne glede na vabila v časopisih, je bila letošnja udeležba manjša in na razstavi slik v Kraškem muzeju so manjkala imena bolj znanih slikarjev. Se je pa na vabilo v Primorskem dnevniku odzvala do danes v zamejski likovnosti še neznana Tatjana Švara, učiteljica in hči »kralja jajčaric« Prašlja, in dosegla z velikim oljem kraske domaćije drugo mesto. Prvo mesto je pripadlo znani Adriani Scarizzi z razgledom Krasa. Novo

ime je za nas tudi Irma Jurkič, ki zaseda dvanajsto mesto z enako tematiko. Žirija (Milko Bambič, prof. Tamaro in znani kritik Silvi) je prisodila lepo število pokalov raznih ustanov — Dežele, občin, Pokrajine in bank — v naslednjem zaporedju: 3. mesto je zasedel Rovati za olje zamišljenega moža, slede pa mu Lodovico Zopollato, Saracino, galeristka razstavišča Minerva Murcijeve, Giuseppe Ricci, Silvano Clavara, Renato Manuelli, Nereo Venier, Stefano Dovier, Irma Jurkičeva, Grisonova in še Pison. Od osmih nagrad za pesništvo je tretjo prejela Marija Černigoj za pesem o lepoti Doline Glinščice.

Otroci tržaške osnovne šole Fran Milčinski rišejo in pišejo Obisk v dvojezični šoli v Špetru

Hudičev most

Včeraj smo se dobili ob 7.40 na železniški postaji, ob 7.50 smo šli na vlak. Z vlakom smo se peljali do Vidma. Tam smo dobili Dujama, ki nas je čakal. Potem smo šli na lokalni vlak. Z lokalnim vlakom smo šli v Čedad. Tam nas je čakal šolabus, ki nas je peljal v Špetru v Slovenski center, kjer sta vrtec in osnovna šola.

Matija Mauri 3. razred

Ko smo se vračali domov, smo šli čez Hudičev most. Videli smo tudi kip Julija Cezarja in šli smo tudi v slovensko društvo Ivana Trinka. Domov smo se vrnili z avtobusom.

Igor Kobal 3. razred

Spoznal sem dosti prijateljev. V igralnici sem igral košarko. Z drugimi smo šli gledat reko Nadižo. Ko smo se vračali, smo si ogledali spomenik vseh rudarjev. V vrtcu smo se naučili kitajsko pesem.

Dujam Lista 3. razred

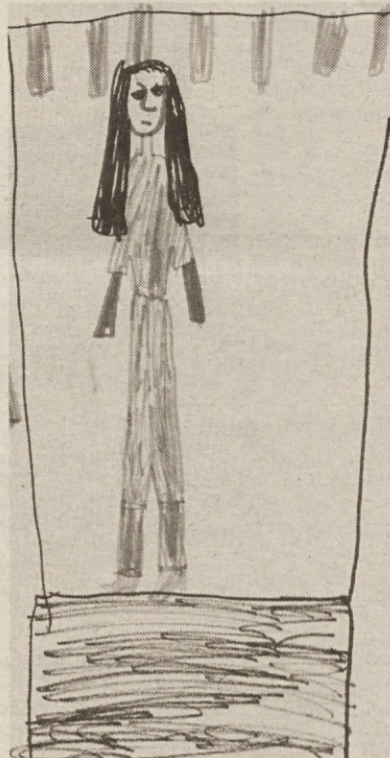
V Špetru smo obiskali dvojezično šolo. Spoznala sem Valentino, ki obiskuje 2. raz. Valentina je simpatična deklica. Kuharice so nam pripravile malico in kosilo.

Nataša Feletti 3. razred

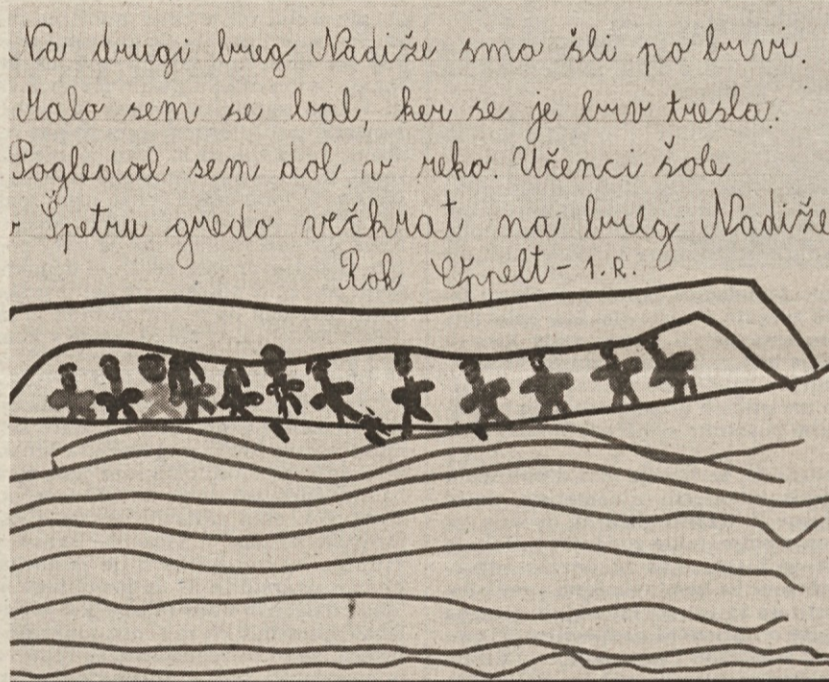
V igralnici šole v Špetru je bil velik lesen vrtec. Vrtci je bilo mnogo otrok. Drugi pa smo nosili porivali naprej. Zelo smo se zabavali.

Matjaž Pecar 1. r.

Tri reki Nadiže je bilo zelo lepo. Metali smo majhne kamenčke v vodo.

Fabiana Škerelj - 1. r.

Na drugi breg Nadiže smo šli po brvi. Malo sem se bal, ker se je brva tresla. Pogledal sem dol v reko. Učenci šole v Špetru gredo večkrat na breg Nadiže.

Rok Epelt - 1. r.

Otroci prvih treh razredov tržaške osnovne šole Fran Milčinski so bili pred časom na obisku pri vrstnikih dvojezične osnovne šole v Špetru.

Zanje je bil obisk te šole veliko doživetje, saj so se prvič soočili s stvarnostjo Beneške Slovenije, z otroci, ki se učijo v dvojezični osnovni šoli. Čeprav so bili z beneškimi vrstniki komaj nekaj ur, so se z njimi spoprijateljili in se dobro razumeli.

Vtise poučnega izleta pa so prikazali v teh risbica in spisih, ki so nedvomno zanimivi za vse bralce, ne samo za otroke in mamice, none in nonote, saj daje svojstven prikaz neke stvarnosti, ki je kljub vsemu marsikateremu tržaškemu in goriškemu Slovincu še vedno preveč tuja.

UREDNIŠTVO

In vlak je odpeljal s postaje

Točno ob 7.50 je vlak odpeljal s postaje. Veselo smo pozdravljali starše, ki so bili na peronu. Najprej je vlak vozil počasi, nato pa vedno hitreje. Ves čas smo gledali skozi okno. Gledali smo morje, vrtove, polja, travnike in vasi. Peljali smo se tudi skozi predor.

Hitro smo prispeli v Videm. Tu smo se preselili na manjši vlak, ki nas je pripeljal v Čedad. Na postaji so nas čakali avtomobili, s katerimi smo se peljali v Špetru. Tu so nas že čakali. Pokazali so nam šolo, ki je zelo lepa. Posebno nam je bila všeč velika igralnica, kjer smo se naigrali in nalovili. Šli smo tudi na sprehod do reke Nadiže preko dolgega lesenega mostu. Ko smo se vrnili v šolo, smo se z učenci 2. razreda igrali tombolo in podobno igrice. Narisali smo sliko in jo pobarvali. Potem smo kosili. Po kosilu smo se spet igrali. Popoldne so nas odpeljali v Čedad.

Videli smo Hudičev most in šli peš skozi mesto do avtobusne postaje. Velik moder avtobus nas je odpeljal v Trst.

Učenci II. r. o. š. Fran Milčinski

Igrali smo tombolo, podobno igrice, s knjigo.

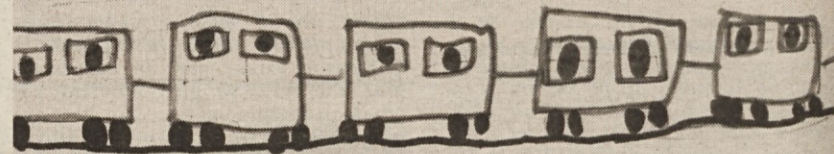
5 + 5 =
10 - 4 =
14 + 4 =

Igrali smo z učenci 1. šole v Špetru. Sedela sem poleg Elizabete. Številke je hvalala gospa Živa Gyuden. Jaz sem dobila knjigo Škvaljca Vidma.

Vanja Pečenk - 1. r.

V Čedad smo se odpeljali z vlakom. Jaz sem se drugi vozil z vlakom. Na postaji v Čedadu so nas čakali z avtomobili in šolabusom. Dobil sem dva prijatelja.

Ertož Lengel - 1. r.

Srečali smo prijatelje in prijateljice in se igrali z njimi na bregu Nadiže

V dvojezičnem šolskem centru sem srečala prijateljice in prijatelje, z njimi sem šla gledat Nadižo. Šli smo tudi čez brv in potem smo se vrnili v vrtec.

Tjaša Ruzzier 3. razred

Potem smo pozdravili naše prijatelje in se odpeljali v Čedad gledat Hudičev most. Videli smo tudi slovensko društvo Ivan Trinka in freske na stari hiši. Vrnili smo se z avtobusom do tržaške postaje, kjer so nas čakale mame.

Karin Severi 3. razred

V četrtek, 28. 4. 1988 smo šli v Čedad. Učiteljica je rekla, da se vidimo ob 7.40 na železniški postaji in smo prišli vsi razen Dujama. Jaz sem mislila, da ne pride več, toda ko smo šli na drugi vlak, je prišel. Z nami so prišli učenci

drugega in prvega razreda. Smo videli tudi Miramarski grad. Potem smo izstopili in smo šli v šolo. Tam smo jedli, pili in se igrali. Jaz se spominjam to: kadar sem odprla steklenico z vodo, sem vrgla zamašek Igorju v krožnik in Igor ga je vrgel v zriban sir, jaz sem ga očistila in ga vrgla v kruh. Za kosilo smo imeli pašto s šugom, zrezane paradižnike, pršut in sir. Smo se tudi igrali. Potem pa smo šli čez brv in smo videli Nadižo. Smo šli tudi po Hudičevem mostu. Jaz sem se zelo bala. Smo tudi videli kip Julija Cezarja. Bilo mi je zelo všeč.

Karmen Amato 3. razred

V četrtek, 28. aprila smo šli v Videm z vlakom. V Vidmu smo vzeli drugi vlak, da nas je peljal v Čedad. V Čedadu nas je čakal šola-bus.

Pripeljal nas je v šolo, kjer so nas čakali otroci. Pojedli smo malico in odšli v igralnico se igrati. Spoznal sem dva prijatelja: Giovaniya in Mirkota. Ko smo se malo igrali smo šli gledat reko Nadižo. Tam smo metali kamne v vodo. Ko smo se vračali v šolo smo šli k spomeniku rudarjev. Malo smo si ga ogledali in se vrnili v šolo. Šli smo v drugi r. in smo morali združevati števila od 1 do 106. Končal sem tretji, zato sem zmagal knjigo. Igrali smo tudi tombolo, naredil sem činkvino. Potem je bilo kosilo, pojedel sem in se šel igrati. Odpotovali smo. Šli smo na Hudičev most. Videl sem kip Julija Cezarja in spomenik Ivana Trinka. Šli smo na avtobus in se odpeljali v Trst. Tam so nas čakali starši. Zelo sem se zabaval.

Giorgio Lorenzi 3. razred

Mednarodno teniško prvenstvo Italije Šved Wilander izločen

RIM — Mednarodno teniško prvenstvo Italije se nadaljuje z velikimi presenečenji. Tudi v osmi finala je bilo namreč izločenih nekaj od favoritov tega turnirja, kateremu domačini sledijo množično in glasno. Gomez je rutinsko, pa čeprav z nekaj težavami premagal Puga, isto pa je storil mladi Argentinec Perez-Roldan sicer solidnim Tulasnejem.

Prvo presenečenje je pripravil temperamentni Peruanez Yzaga, ki je z lahkoto obračunal s samozavestnim Švedom Jarrydom. Carllson je igral le trening tekmo, prvi favorit Lendl pa je s precejšnjo težavo izločil Forgeta. Največje presenečenje pa je pripravil tenisač Haitija Agenor, ki je premagal

nič manj kot svetovno štev. dva Šveda Wilanderja.

Včerajšnji izidi osmine finala: Gomez (Ek.) - Pugh (ZDA) 4:6, 6:3, 7:5; Perez-Roldan (Arg.) - Tulasne (Fr.) 7:5, 7:5; Yzaga (Peru) - Jarryd (Šve.) 6:1, 7:5; Carlsson (Šve.) - Osterthun (ZRN) 6:1, 6:0; Lendl (ČSSR) - Forget (Fr.) 6:3, 3:6, 6:3; Agenor (Haiti) - Wilander (Šve.) 6:3, 7:5; Noah (Fr.) - Šmid (ČSSR) 6:2, 6:2.

Spored četrtfinala: Noah (Fr.) - Carlsson (Šve.); Yzaga (Peru) - Lendl (ČSSR); Perez-Roldan (Arg.) - Gomez (Ek.); Agenor (Haiti) - zmagovalac srečanja med Agassijem (ZDA) in Musterjem (Avstral.).

Nogomet: neverjeten razvoj razočaranja neke ekipe Napoli v popolnem kaosu

NEAPELJ — Kaže, da se kriza Napolija razvija in še pogloblja. Ključni dan je bil verjetno predvčerajšnjim, ko je vratar Garella v imenu vseh igralcev prebral komunikacijo, v katerem je rečeno, da med igralci samimi in trenerjem Bianchimom ni dialoga in da je torej ta posreden razlog za polom Napolija v zadnjih prvenstvenih tekmah. To je bilo kot strela z jasnega. Včeraj je skušal tehnični vodja Napolija Moggi zgladiti spor, vendar pa kaže, da vsaj po prvih podatkih, ni uspel. Posamično se je srečal z vsemi igralci ter se z njimi daljšo pogovarjal, vendar so slednji vztrajali pri svojem.

Jasno je, da so »vodje upora« Garella, Giordano, Bagni, Ferrario in še kdo, torej tisti, ki naj bi se znašli na »seznamu nezaželenih« že pred meseci. Medtem pa so se organizirali tudi navijači tega prvotnega, ki so voditelje upora imenovali za izdajalce. Po drugi strani pa so ploskali Bruscolottiju in Careci, ko sta slednja zapuščala sedež Napolija po pogovoru z Moggijem. Medtem pa je celo današnji trener odpadel, kar je verjetno edinstveno, z uradno motivacijo »premisleka, ki bo koristil vsem«.

Poskusne vožnje v Montecarlo Senna pred Prostim

MONACO — Letos je pesem v avtomobilski formuli ena še kar dolgočasna, saj McLaren Senne in Prost gladko »kraljujeta« nad konkurenco. **Vrstni red:** 1. Senna (Bra, McLaren) 1'26"464; 2. Prost (Fra., McLaren) 1'28"375; 3. Mansell (VB, Williams) 1'28"475; 4. Berger (Av., Ferrari) 1'29"001.

Študentske igre v Trstu Košarkarice odlične

TRST — Včeraj se je v Trstu zaključil kvalifikacijski del študentskih iger za ekipne športe. Finalna srečanja bodo na sporedu jutri, tržaški dijaki pa so se izkazali le v ženski košarki, saj se je ekipa liceja Petrarce prebila v finale, kjer se bo srečala s šolo Vinci Umbertide iz Perugia.

Košarka: nastop kadetov ZSSDI Turnir Don Bosca

Kadetska selekcija ZSSDI bo danes odigrala prvo tekmo na turnirju tragično preminulega košarkarja Massima Agostinisa, ki ga organizira košarkarska sekcija Don Bosca. **Spored:** 19.00: Fantoni - ZSSDI; jutri - 10.00: Don Bosco - ZSSDI; četrtek - 17.00: Stefanel - ZSSDI. Za današnje tekmo so sklicani naslednji košarkarji: Paulina, Stanissa, Lesizza (Sokol, Jadran), Daneu (Kontovel, Jadran), Ažman, Arena, Cupin, Krasna, Smotlak in Bajc (Bor) in Škrk (Polet, Bor) (Vato)

Na zboru v Pierisu Tudi S. Kokorovec

GORICA — Več kot 250 tekmovalcev se bo udeležilo v Pierisu od 25. do 30. 6. italijanskega prvenstva v umetnostnem kotalkanju. Obenem bo od 29. 6. do 3. 7. v tem kraju zbor italijanskih reprezentantov, med katerimi bo tudi Samo Kokorovec.

Po nepričakovanem porazu jadrancev doma proti San Donaju Brumen: »Znamo zmagati tudi na tujem«

Trenutek s srečanja Jadran - Strip San Donà v Trstu

Za 3.000 gledalcev, ki so se zbrali v tržaški športni palači na drugem srečanju končnice prvenstva B-2 lige, je bil Jadranov poraz proti San Donaju pravi »šok«. Vzdušje, ki so ga namreč ustvarili naši navijači, je bilo enkratno: zanosno bodrenje, petje ob zvoku trobente. Pa nič ni pomagalo. Velika, verjetno prevelika želja po zmagi je bila našim fantom usodna, saj so v ključnih trenutkih napravili preveč naivnih napak. Med tako enakoverdnima tekmečema, kot sta ekipi Jadrana in San Donaja, odločajo tudi malenkosti.

»Zvoniti po toči...« pravi naš negotovnik... Da, odveč je še razmišljati o tem »nesrečnem porazu«, čeprav so Jadranci košarkarji, trenerji in vodstvo še dolgo po tekmi v mislih analizirali

vsako napako in vzdušje gotovo ni bilo najboljše, poraz je vse zelo potrl. Z Jadranovim trenerjem Petrom Brumnom smo se na kratko pogovorili o tem »nesrečnem srečanju« in o onem, ki čaka jadrance v nedeljo spet v San Donaju.

»Puške v koruzo ne smemo vreči, četudi je bil zadnji poraz pekoč. V San Donà moramo potovati z mislijo, da znamo na tujem zmagati, kot smo to že dokazali na prvem srečanju končnice tega prvenstva,« nam je uvodoma dejal Brumen.

»V San Donaju pa bomo lahko uspešni, če bomo v ključnih momentih lahko nastopili s svojo optimalno postavbo, to je s tistimi najmanj štirimi igralci, ki nosijo breme tako v obrambi kot v napadu. Na zadnjem srečanju

pa se nam je zgodilo, da si je Marko Ban že v prvem polčasu prislužil četrto osebno napako, čeprav sem zanj imel pripravljeno menjavo že po tretji (tako pa je napravljal četrto), da je moral z igrišča Daneu že v prvih minutah drugega polčasa, da ni bilo prekinitve igre, ki bi nam prej dovolila menjavo in bi lahko Mauro Čuk odigral vsaj štiri minute pred koncem tekme. Na takih tekmah, kot so te, odločajo malenkosti,« je še nadaljeval Brumen.

In še: »V nedeljo v San Donaju ne smemo storiti nepotrebnih osebnih napak, boljši in bolj konstantni moramo biti pri lovljenju odbitih žog.«

Naše fante torej v nedeljo čaka nova in zelo težka preizkušnja. Jadranci pa so nas v vseh letih navadili na neverjetne podvige. Za sabo imajo že precej izkušenosti na tako težkih tekmah. In čemu ne bi zaupali našim fantom.

Jadrancovo vodstvo je že poskrbelo, da bi lahko nedeljski tekmi sledilo kar čim večje število naših navijačev (glej obvestila). (bl)

JADRAN V ŠTEVILKAH

Statistični podatki jadrancev z zadnje tekme proti San Donaju.
METI DVE TOČKI: Starc 4:9; Čuk 7:10; Banello 2:3; Sosič 2:5; Rauber 1:3; Ban 4:9; Daneu 4:5. TRI TOČKE: Starc 0:1; Rauber 0:2; Ban 3:7. SKOKI: Starc 1 v obrambi, 0 v napadu; Čuk 7; 1; Banello 0, 3; Rauber 5, 1; Ban 4, 2; Daneu 1, 3. IZGUBLJENE, PRIDOBLENE ŽOGE: Starc 1, 0; Čuk 2, 0; Sosič 0, 3; Rauber 1, 1; Ban 3, 2; Daneu 1, 3. BLOKADE: Čuk 2, Rauber 1. SISTENCE: Starc 1; Banello 1; Sosič 2; Ban 4.

naše šesterke v pokrajinskih ligah

NA GORIŠKEM

1. MOŠKA DIVIZIJA

CORRIDONI - NAŠ PRAPOR MUŽIČ/KOREČIČ 1:3 (14:16, 15:4, 10:15, 3:15)

NAŠ PRAPOR: Bevčar, F. in A. Sošol, Mužič, Štekar, Mikluš. (ik)

IZIDI 18. KOLA: Torriana - S. Luigi 1:3, Corridoni - Naš prapor 1:3, Fincantieri - Intrepida Mariano 1:3, ACLI Ronchi - Grado 1:3, Caldini - Olympia 3:1, Capriva - Mossa 3:0. V zaostali tekmi 16. kola je Capriva premagala Olympio s 3:0.

LESTVICA: Intrepida 36, Capriva in Caldini 30, S. Luigi 26, Naš prapor 22, Torriana in Corridoni 14, Grado 12, Mossa, ACLI Ronchi in Olympia 8, Fincantieri 6. Grado in S. Luigi imata tekmo manj.

1. ŽENSKA DIVIZIJA - FINALNI DEL

IZIDI: S. Luigi - Corridoni 3:2, Cormons - Fincantieri 2:3, Corridoni - Cormons 0:3, Corridoni - S. Luigi 0:3.

LESTVICA: S. Luigi 4, Cormons in Fincantieri 2, Corridoni 0.

UNDER 14 MOŠKI

VAL - OLYMPIA 3:0 (15:5, 15:3, 16:14)

VAL: Paoletti, Peršolja, Černic, Florenin, Kovic, Gergolet, Devetak, Marušič, Pahor, Brescia. **OLYMPIA:** Čotar, Prinčič, Lutman, Hlede, Mastroianni, Brajnik, Quinzi. (Zip)

OLYMPIA - VAL 0:3 (6:15, 1:15, 9:15)

OLYMPIA: Čotar, Prinčič, Sfiligoj, Lutman, Hlede, Mastroianni, Braini. (gs)

IZIDI 9. KOLA: Torriana - Briški grič 3:0, Olympia - Val 0:3, ACLI Ronchi - Mossa 0:3. Tekma Olympia - Torriana (8. kolo) je bila prenešana. (Val in Torriana imata tekmo manj, Olympia pa dve tekmi manj).

UNDER 14 ŽENSKE

DOM AGOREST - LUCINICO 2:1 (11:15, 15:10, 15:7)

DOM AGOREST: Soban, Volk, Tabaj, Gaeta, Brisko, Petejan, Paulin, Jarc, Atzori. (D. R.)

IZIDI 10. KOLA: Olympia - Fincantieri n.o., S. Luigi - Mossa 0:3, Dom Agorest - Lucinico 2:1. Počivala je ekipa Libertasa iz Gorice.

LESTVICA: Soča 23, Cormons 19, Mossa 18, Dom Agorest 17, Lucinico 12, S. Luigi 7, Libertas Gorizia 6, Olympia in Fincantieri 5. (MJ)

V nedeljo v organizaciji KK Adria Resim

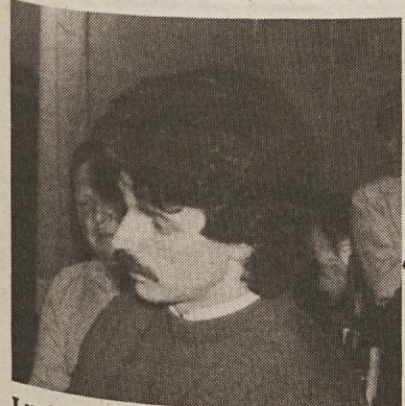
Dirka za Pokal Lonjerja

Športni delavci lonjerskega KK Adria Resim si niso niti še odpočili od naporov pri organizaciji mednarodne dirke Alpe-Adria, ki jih v nedeljo čaka nova preizkušnja, in sicer organizacija tradicionalne 22. izvedbe dirke za Pokal Lonjerja, na katero so povabili tekmovalce iz FJK, Slovenije in Veneta. Okrog organizacije tega tekmovanja je vrsta polemik v določenih tržaških kolearskih krogih, ki spet skušajo ovirati delovanje lonjerskega društva. Iz sektaških interesov skušajo preprečiti tudi nastop domačih tekmovalcev, češ da se istočasno odvija druga dirka, zaradi česar naj ne bi bilo mogoče sodelovanje med različnimi zvezami, ki gojijo cikloamaterski šport. Tako se lahko

zgodí, da bo v nedeljo na startu v Lonjerju sto vozačev, lahko pa tudi bistveno manj, če se bo nadaljevalo bojkotiranje manifestacij, ki jih prireja Adria Resim. Na vsak način pa bo start Pokala Lonjerja v nedeljo ob 10.30 v vasi v sklopu tradicionalne razstave domačih vin. Kolesarji se bodo nato podali do Bazovice, kjer bo uradni start na trasi Bazovica, Padriče, Trebče, Opčine, Prosek, Božje polje, nato trije krogi preko Križa, Brišič, Bajte, Gabrovca, nato pa po Trbiški cesti do semaforja na Opčinah, nakar bodo šli mimo Obeliska, kamnoloma Faccanoni po Bazovski cesti do Ključa, od tu pa do končnega cilja v Lonjerju. Proga meri okrog 55 km. (R. Pečar)

danes igra za vas - danes igra za vas

Lucijan Milič

Lucijan Milič (letnik 1953) je pri nas poznan kot vsestranski športnik. Celih 13 let je igral odbojko, odigral pa je šest prvenstev v C ligi s Krasom ter eno v B ligi z Borom. Milič je tudi odlični alpinist. Plezal je v Julijcih in v Dolomitih ter se leta 1985 udeležil zamejske alpinistične odprave na Južno Anapurno. Opravil je tudi kak prvenstveni vzpon. Lucijan je že pet let gorski reševalec ter vodi eno od tržaških reševalnih skupin. Prejšnji teden je Lojze Abram pravilno napovedal 7 izidov.

totocalcio

Ascoli - Cesena	1
Como - Milan	X
Empoli - Pescara	1
Inter - Avellino	1
Juventus - Fiorentina	1
Napoli - Sampdoria	1 X
Pisa - Torino	X
Roma - Verona	1 X
Bari - Cremonese	1 X 2
Catanzaro - Lazio	1 X
Udinese - Lecce	1
Jesi - Perugia	1 X 2
Latina - V. Lamezia	1 X

konjske dirke - konjske dirke

V Tarantu lahko poskusimo s Cartmanom (sk. X), ki je verjetno v najboljši formi in bi lahko tako takoj prevzel vodstvo. V sk. 1 nam ugaja penalizirani Fuliuer, v sk. 2 pa bi lahko presenetil Dalaxy.

Na drugi dirki v Tarantu bo zelo zanimivo. Mi poskusimo v sk. 1 z Demelsom, ki ima soliden izhodišni položaj. V sk. X Belricetto si je spet opomogel. V sk. 2 Fileo Pl bi lahko gladko zmagal.

Na tretji dirki v Tarantu je v sk. 1 favorit Gali del Lario, saj ima dobro izhodišče, v sk. X pa se Gaiama predstavlja z dobrimi obeti, medtem se lahko v sk. 2 spomnimo Gaudaro, čeprav nima dobre številke.

V Montegiorgiu nam ugaja Ipnos iz sk. 2, ki se nam na tej dirki zdi najboljši konj. V sk. X pazimo na Imponenta Crown, ki je pred kratkim osvojil podobno shemo. V sk. 1 je v formi Igor de Gloria, ki se bo verjetno izkazal.

Na drugi dirki v Montegiorgiu nam v sk. X ugaja Cim d'Iris, ki je zelo reden in ima dobro izhodišče. V sk. 2 nam še kar ugaja Fronda Erre, ki

ima dobre vmesne čase. V sk. 1 je Englesia dokazala, da je res močen konj. Na tretji dirki v Montegiorgiu ima Cent v sk. X res dobre možnosti. V sk. 2 bi se Flavia Fer lahko izkazala. V sk. 1 ima Formalina sicer slab izhodišni položaj, vendar pa ima vseeno dobre možnosti za zmago.

DIRKA TRIS

Naši favoriti: Black Dancer (10), Kirchberg (9) in Azhara (12). Dodatek za sistemiste: Lucianaga (17), Rulilles (14) in Todì la Rocca (7).

totip

1. — prvi	X
drugi	1 2
2. — prvi	1
drugi	X 2
3. — prvi	1
drugi	X 2
4. — prvi	2
drugi	X 1
5. — prvi	X
drugi	2 1
6. — prvi	X
drugi	2 1

obvestili

ŠZ JADRAN vabi navijače na tretjo tekmo »play-off«, ki bo v nedeljo, 15. t. m., v San Donaju. Jadranovo vodstvo je najelo 200 vstopnic za to srečanje, 100 za possebna avtobusa in 100 za tiste, ki nameravajo potovati z osebnimi avtomobili v San Donà.

Odhod posebnih avtobusov za navijače bo ob 15.30 z Opčin, ob 15.45 s prosea in ob 16.00 iz Nabržine.

Vpisovanje v trgovini čevljev Malalan na Opčinah, v cvetličarni Nadja na Proseku in pri potovalnem uradu Jadran v Trstu, Ul. Milano, 20.

Vstopnice za tiste, ki nameravajo v San Donà z osebnimi avtomobili, pa so naprodaj samo v potovalnem uradu Aurora.

PRIMOTOR KLUB

prireja 29. t. m. mednarodno prijateljsko dirko na Grobniku. Vsi člani naj se udeležijo sestanka, ki bo drevi, 13. t. m., ob 20.30 v Lonjerju in na katerem se bodo podrobneje pogovorili o organizaciji.

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir; v SFRJ številka 300 - din, naročnina za zasebne mesečno 6.000 - din, trimesečno 17.000 - din, letno 60.000 - din, upokojenci in študenti mesečno 4.500 - din, trimesečno 12.000 - din, letno 45.000 - din. Za organizacije in podjetja mesečno 7.000 - din, letno 75.000 - din.

Poslni tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 60.000 lir. Finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 90.000 lir. Mali oglaš 700 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 18%. Osmrtne, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

13. maja 1988

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559

Tel. (040) 7796-600 - Tix 460270

GORICA - Drevored 24 maggio 1

Tel. (0481) 83382 - 85723

CEDAD - Stretta De Rubels 20

Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Franco Carraro v senatu o SP v nogometu

RIM — Minister za turizem in predstave Franco Carraro je včeraj pred senatnimi komisijama za javna dela in industrijo potrdil, da bo dvanajst mest sodelovalo pri organizaciji svetovnega nogometnega prvenstva leta 1990. Carraro je poročal o poteku del v zvezi z organizacijo te velike mednarodne prireditve, ki bo imela poleg športnih tudi druge razsežnosti.

Posredno naj bi si prvenstvo ogledalo 15 milijard gledalcev, akreditiranih naj bi bilo 8 tisoč novinarjev, za časa prvenstva pa naj bi v Italijo prišlo 8 milijonov turistov več kot v običajnih letih. Dela potekajo po načrtih, težave so le v Turinu, kjer imajo do ponedeljka čas, da odobrijo dokončni načrt za izgradnjo novega stadiona, in v Rimu, kjer pa naj bi tudi premagali vse težave, ki bi morebiti lahko odvzele Rimu finalno tekmo SP.

Smrt britanskega tajnega agenta v službi komunizma V Moskvi umrl »krt« Kim Philby vohun, ki je ljubil Sovjetsko zvezo

LONDON — Pred nekaj leti, ko je bil Trst sedež mednarodne televizijske vitrine Prix Italia, je vzbudila veliko zanimanja in si prislužila veliko aplavzov britanska nadaljevalka *An Englishman Abroad*, Anglež v tujini. Glavni junak je bil vohun, ki se je odrekel matični domovini in živel v Sovjetski zvezi. Njegovo domotožje je bilo ganljivo, edina, dolgo nepotešena želja pa je bila ta, da bi se lahko pred smrtjo še enkrat oblekel, kot je bil navajen doma: z obleko, krojeno po meri, z na roko izdelanimi čevlji, s klubom in dežnikom.

Televizijski lik, ki je tako ganil gledalce, je razburil predvsem britanske duhove, saj so mnogi v njem prepoznali slavnega vohuna Kima Philbyja. Tudi bralci Le Carrejeve knjige »Krt« bi v vohunu prepoznali istega tajnega agenta. Philby je bil pravi mojster vohunske stroke, leta 1963 pa je zbežal iz Velike Britanije, kjer je bil v službi kot tajni agent, in se zatekel v Moskvo, kjer je prav tako služil kot tajni agent, a v službi KGB.

Predsinocnjim je Philby umrl. Star je bil 76 let, zadnja leta njegovega življenja pa so mirno tekla v tuji državi, ki si jo je izbral za svojo, ker je bil trdno prepričan, da mora svojo vohunsko spretnostjo pomagati sovjetskimi komunistom. Philbyjeva politična izbira ni bila osamljena, saj je v tridesetih letih nič koliko briljantnih študentov univerze v

Cambridgeu »odkrilo«, da se želijo popolnoma posvetiti sovjetskemu komunizmu (se spominjate filma *Another Country* Mareka Kanjevskega?).

Britanska vlada bi bila prav rada pozabila na svojega najboljšega vohuna, ki je bil tako izredno sposoben, da je prelisčil vse svoje kolege protivohunskih enot MI-5, si privoščil celo šefa FBI in dolga leta redno prodajal najbolj kočljive informacije KGB. Philbyju gre namreč »zasluga«, da je vzhodna velesila zvedela za imena vseh agentov MI-6, britanske vohunske in protivohunske tajne službe. Pred nekaj leti pa je bivši tajni agent napisal življenjepisno knjigo »Moja tiha vojna«, ki je v kratkem postala pravi best seller. Mit britanskega vohuna je ponovno zaživel.

Tisk se je posvetil pikolovskim opisom njegovega življenja. Vsi so zabeležili podatek, da mu je oče, prav tako agent britanskega »Intelligence Service«, dal ime Kim po dečkovohunu istoimenskega Kiplingovega romana. Vsi so omenili dejstvo, da je moral zbežati zaradi delno spodletelega bega dveh »kolegov«, diplomatov Donalda MacLeana in Guya Burgessa. Oba sta sicer srečno zapustila »nevarno območje«, Britanci pa so takrat prvič dojeli, da je bilo nevarnemu »krtu« ime Philby.

Arhivski posnetek (1955) Kima Philbyja (AP)

»Podjetje« in »dobiček« v temelju srbskega predloga gospodarske reforme

BEOGRAD — Predstavniki komisije predsedstva Srbije za vprašanja gospodarske reforme so prejšnji teden na tiskovni konferenci predstavili svoje poglede na potrebne spremembe v gospodarskem sistemu. Radikalno liberalen dokument, ki obsega nekaj več kot 8 strani in je razdeljen na 14 točk, so že poslali zvezni komisiji za gospodarsko reformo, ki jo vodi predsednik zvezne vlade Branko Mikulić.

Že v prvi točki stoji: »Kot temeljni gospodarski subjekt mora izstopati podjetje, ki posluje po načelih blagovne proizvodnje na podlagi ekonomskih meril in upoštevanje ekonomske zakonitosti, da določa cene in ustvarja dobiček«. Pomen stavka je mogoče razumeti le, če se ve, da sedanja jugoslovanska zakonodaja ne pozna ne podjetja in ne dobička.

V drugi točki je zahteva po jasni razmejitvi med samoupravnim odločanjem in poslovnim vodenjem, v tretji po postavitvi vseh delov gospodarstva, vključno s trgovino in bančništvom, »na zdravo poslovno podlago, ki pomeni polno gospodarsko odgovornost za tveganje.« Četrta točka je zahteva po depolitizaciji bank, peta pa po produktivni

izrabi kapitala zasebnikov, ključno z zasebnim podjetništvom, vrednostnimi papirji in delnicami.

Šesta točka utemeljuje možnost enotnega jugoslovanskega trga s svobodnim gibanjem blaga, dela, družbenega kapitala in znanja in krepitev dinarja kot nacionalne valute. Sedma zahteva močno in odgovorno državo, osma pa izključuje državi iz sprejemanja poslovnih odločitev in krepi njeno nadzorno funkcijo.

Deveta točka predlaga, naj se sedanja proračunska pomoč manj razvitim območjem spremeni v razvojno inštitucijo, »ki bo poslovala na podlagi bančnih načel.« Deseta govori o pravicah in odgovornosti republik in pokrajin na področju gospodarstva, enajsta pa zahteva resno spremembo v financiranju znanosti, izobraževanja, kulture in zdravstva. Dvanajsta opozarja na potrebo po aktivni socialni politiki, trinajsta pa po deregulaciji in debirokratizaciji. Zadnja, štirinajsta točka pa je najkrajša in se glasi: »Zaradi gospodarskega položaja v državi je treba reformo, utemeljeno na teh stališčih, izvesti takoj.

D. V.

Van Gogh gre dobro v denar

Za Van Goghovo sliko »Portret Adeline Ravoux« je neznan ljubitelj umetnosti na dražbi v New Yorku ponudil 12,5 milijona dolarjev. Začetna cena je bila 6 milijonov dolarjev. (AP)

Cvetoči posli v zastavljalnici

PEKING — Posli v prvi kitajski zastavljalnici, ki so jo konec prejšnjega leta odprli v Čengduju, izredno cvetijo. Zastavljalnico so odprli potem ko je njen sedanji direktor v časopisu prebral, da v Moskvi deluje kar 8 zastavljalnic. Te so na Kitajskem ukinili leta 1949, ker so jih imeli za tipične primere kapitalističnega izkoriščanja.

Kot piše včerajšnji kitajski dnevnik China daily, je v zastavljalnici vedno gneča. Za zastavljene predmete dobi lastnik posojilo v višini 50 odstotkov vrednosti, znesek pa mora vrniti v mesecu dni, če gre za manjše zneske in v štirih mesecih, če posojilo presega tisoč juanov (približno 320 tisoč lir). Obrestna stopnja znaša 6 % na mesec, medtem ko znašajo bančne obresti med 9,36 in 11,9 odstotka letno.

Med glavnimi strankami zastavljalnice so drobni zasebni podjetniki, ki nujno potrebujejo gotovino ali pa bi se radi znebili neprodanega blaga. Predmete, ki jih lastniki ne izplačajo v določenem roku, zastavljalnica proda na dražbi.

O lapsusu predsednika predsedstva ZZB Srbije

BEOGRAD — Novembra lani je predsednik predsedstva Zveze vojaških starešin Srbije Milivoje Stanković na seji republiške konference te organizacije govoril o enotnem delovanju obrambnega in varnostnega sistema v Srbiji. Takrat je med drugim rekel, da so Jugoslaviji sosednje države, ki mejijo na Srbijo, svoje meje naselile s svojimi narodi, Jugoslavija pa svoje meje z narodnostmi. Zato naj bi sosednje države imele boljše pogoje za obveščevalno dejavnost.

Predsedstvo pokrajinske konference ZZB Vojvodine je poslalo predsedstvu republiške konference pismo, v katerem piše, da je Stanković s svojo izjavo napadel narode in narodnosti v Vojvodini in pri tem naredil politično napako. Na seji republiške konference ZZB Srbije so te trditve zavrnil, ker da je govoril o tem, kako na stvar gledajo nekateri sosednje države, pri tem pa se je »slabo izrazil.« (D. V.)

»Legionarjeva bolezen« v Londonu

Na sedežu BBC v Londonu se je pojavila »legionarjeva bolezen«. Za to nevarno boleznijo je doslej zbolelo 24 oseb, med katerimi sedem huje, simptomi boleznijo pa so se pojavili še pri drugih 45 osebah. (AP)

Bankovec za 50.000 din

LJUBLJANA — V prvih letošnjih mesecih je bila poročna jugoslovanska plača nekaj manj kot 290.000 dinarjev, kar pomeni, da bi ta Jugoslovan dobil 14 bankovcev po 20.000 dinarjev in dva po 5.000. Res je sicer, da je ponavadi kupček bankovcev debelejši, ker ni vselej na voljo največjih bankovcev za 20.000 dinarjev, toda kmalu ne bo več tako. V obtoku bodo namreč prišli bankovci za 50.000 dinarjev - pet starih milijonov; torej bo ta poprečen jugoslovanski delavec dobil vsak mesec okrog šest bankovcev. Zadnji uradni list je namreč že prinesel prve obrise novega bankovca. Na prvi strani na levi bo portret dekleta, v levem spodnjem kotu pa bo oznaka vrednosti. V srednjem delu bodo od zgoraj navzdol zapisani Narodna banka Jugoslavije v cirilici in latinici in pod tem jugoslovanski grb, pod njim številka 50.000 in povsem spodaj besedica dinarjev, prav tako v obeh pisavah.

In kaj bo na drugi strani? V levem delu oznaka 50.000, zraven tekst »Ponarejanje se kaznuje po zakonu«, na sredini vodni znak Deklata, spodaj podpis. V centralnem delu bankovca bo motiv Dubrovnika in na desni strani spet napis SFRJ Jugoslavija.